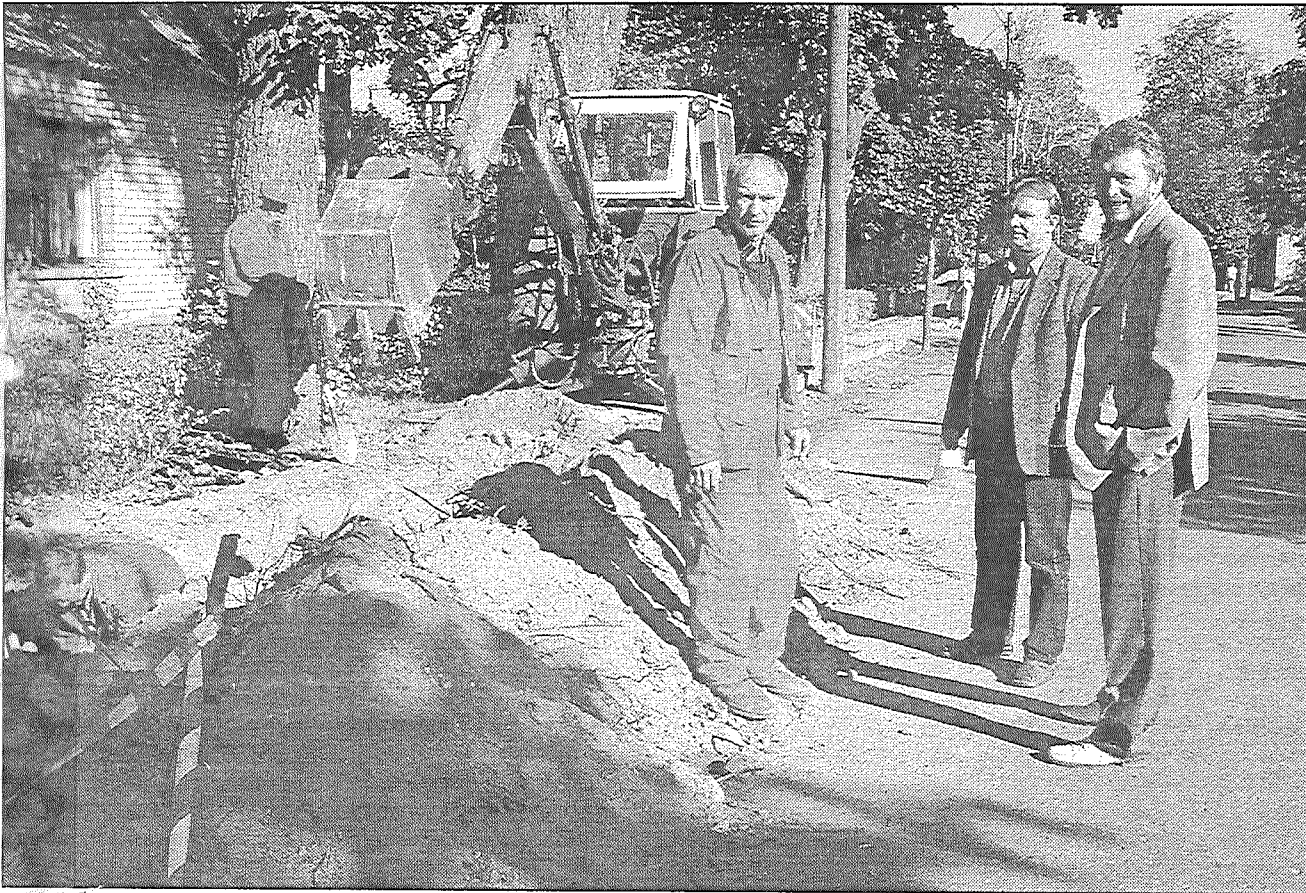

Preiļos gaisvadu elektrolīniju vietā būs pazemes kabelis

Ik dienas elektrolīniju rekonstrukcijas darbos Preiļos nodarbināti divi desmiti speciālistu no SIA «Rēzeknes PMK Energoceltnieks» un apakšuzņēmēja, Daugavpils Elektromontāžas pārvades, darbinieki. Viņu veikumu uzrauga SIA «Rēzeknes PMK Energoceltnieks» ražošanas vadības organizācijas inženieris Juris Gaveiko (attēlā no labās) un Preiļu novada domes tehnisko jautājumu nodaļas vadītājs Jānis Skutels. Foto: M.Rukosuļevs

Šovasar Aglonas, Rudzātu pagastā, kā arī Vārkavas novada Rožkalnu pagastā apmēram 20 kilometru garumā tika noņemti gaisa elektrolīniju vadi, to vietā ierīkots pazemes kabelis, «Novadnieku» informēja ak-

ciju sabiedrības «Latvenergo» Austrumu elektrisko tīklu Preiļu elektrisko tīklu rajona vadītājs Pēteris Vosorovs.

Augusta sākumā elektrolīniju rekonstrukcija sākas arī Preiļos. Šis pārmaiņas skar Daugavpils ielu, 1. Maija ielu,

kā arī posmu Paulāna ielā, gājēju ietvi pilsētas parka teritorijā, Mehanizatoru un Čakstes ielu. Darbu veicēji, SIA «Rēzeknes PMK Energoceltnieks», sola, ka līdz septembra beigām pazemes kabeli, jaunas ielu apgaismo-

juma laternas ar energoekonomiskām «Philips» spuldzēm tiks ierīkotas Daugavpils, 1. Maija, Paulāna ielā un pie kultūras nama. Bet parkā un pārējās ielās tiks ierīkotas jaunas gaisvadu līnijas. Turpinājums 2. lappusē.

Reģionālais fonds ir par ekonomikas dažādošanu

13. septembrī Livānos darba vizītē bija ieradusies Reģionālā fonda pārstāvji – Reģionālā fonda direktore Aija Bauere un fonda konsultatīvās komisijas priekšsēdētājs, Finanšu ministrijas valsts sekretāra vietnieks Gints Freimanis. Vizītes mērķis – apsekot Livānu novada domes projektus PHARE pilsētvides attīstības programmā.

Kā «Novadnieku» informēja Preiļu rajona padomes attīstības plānošanas nodaļas galvenā speciāliste Irēna Šaitere, Reģionālo fondu interesē, kā tiek apsaimniekoti fonda līdzekļi. Livānos tika pārbaudīta situācija vairāku projektu īstenošanā, tajā skaitā SIA

«Bork» projekti par kafējnīcas atvēršanu, kā arī viesnīcas atvēršanu pakalpojumu kompleksā «Bork», jo šis uzņēmums saņem no Reģionālā fonda kredītprocentu atmaksu.

Aija Bauere un Gints Freimanis pārbaudīja, kā tiek realizēti abi projekti, kuros valsts iegulda savus līdzekļus. Tikšanās gaitā radās iespaids, ka komisija bija apmierināta ar redzēto un pārliecinājās, ka valsts palīdzība pašvaldībām un uzņēmējiem ir ļoti vajadzīga. SIA Ipašnieks Henriks Borks Reģionālā fonda speciālistus iepazīstināja ar kafējnīcu «Gamma» un viesnīcu, kur viesu grāmatā pateicības ierakstus par laipnu uzņemšanu atstājušas sabiedrībā ievērojamas personas, piemēram, kardināls Jā-

nis Pujats, valsts prezidente Vaira Vīķe-Freiberga un Lielbritānijas vēstnieks Latvijā.

Vizītes laikā tika pārrunātas arī Reģionālajam fondam sagatavoto projektu perspektīvas. Turpmāk galvenokārt tiks atbalstīti tie projekti, kas realizācijas gaitā radīs papildus pievienoto vērtību, piedāvās dažādus pakalpojumus, kā arī alternatīvās saimniecības iespējas lauksaimniecībā. Pēc Reģionālā fonda konsultatīvās komisijas priekšsēdētāja Ginta Freimaņa teiktā, priekšroka noteikti būs projektiem ekonomikas dažādošanas jomā. Netiks atbalstīti tiešie lauksaimniecības projekti, jo zemnieki saņem Zemkopības ministrijas piešķirtās subsīdijas.

Turpmāk stingri tiks vē-

tēts, vai uzņēmēji maksā sociālo nodokli, par ko vienkārši var pārliecināties, iepazīstoties ar Valsts ieņēmumu dienestā iesniegtajiem materiāliem. Reģionālais fonds pievērsīs uzmanību arī tam, vai vērojama uzņēmumu attīstība, vai, teiksim, ar fonda atbalstu iegādātais traktors un kombains sniedz pakalpojumus citiem zemniekiem.

Ar Reģionālā fonda pārstāvjiem tikās un problēmas pārrunāja Livānu novada domes priekšsēdētājs Andris Vāivods, uzņēmējdarbības atbalsta centra vadītāja Astērija Vucēna, Livānu novada domes izpilddirektors Aleksandrs Karpenko un Jersikas pagasta padomes priekšsēdētāja Maija Spūle.

L.Kirillova

Steidzot padarīt rudens lauku darbus, nepalieciet bez «NOVADNIEKA».

Līdz 26. septembrim abonējiet laikrakstu oktobrim un atlikušajiem gada mēnešiem.

ZIŅAS

Apmācīti vēlēšanu iecirkņu komisiju vadītāji

Pirmdien Preiļos notika seminārs Preiļu rajona vēlēšanu iecirkņu komisiju amatpersonām, ko vadīja Centrālās vēlēšanu komisijas priekšsēdētājs Arnis Cimdars. Vēlēšanu iecirkņu komisiju vadītāji tika iepazīstināti ar kārtību, kā organizējams darbs iecirkņos 8. Saeimas vēlēšanās un kā nosakāmi vēlēšanu rezultāti.

8. Saeimas vēlēšanām Preiļu rajonā ir izveidoti 24 vēlēšanu iecirkņi. Vēlētājiem tie būs atvērti no 25. septembra, tur varēs iepazīties ar balsošanas kārtību, kandidātu sarakstiem un partiju priekšvēlēšanu programmām. Šajā laikā vēlēšanu iecirkņos būs arī jāpiesaka balsošana vēlētāja atrašanās vietā tiem vēlētājiem, kuri veselības stāvokļa dēļ nevarēs ierasties iecirknī vēlēšanu dienā. Iecirkņiem jābūt atvērtiem ne mazāk kā četras stundas dienā.

Pēc Iedzīvotāju reģistra datiem Preiļu rajonā šī gada 5. jūnijā bija 27 595 vēlētāji.

Vērtēja mazpulku veikumu

Rajona bērnu un jauniešu centrā notikušajā mazpulku rudens darbu skatē septiņu rajona mazpulku paveiktās vasarā ieguva augstu atzinību un tiesības piedalīties Latvijas mazpulku projektu forumā. Preiļu rajonu forumā pārstāvēs 39 mazpulcēni un viņu skolotāji.

Rudens skatē atšķirībā no iepriekšējiem gadiem mazpulcēni veidoja instalācijas, ar kurām palīdzību parādīja savas darbības virzienus. Instalācijas bija izvietotas pie rajona bērnu un jauniešu centra plašai apskatei.

Darbus vērtēja kompetenta žūrija, kurā darbojās lauksaimniecības konsultāciju biroja speciālistes Inese Magdalenoka un Iveta Valaine, dārzkope Sandra Ozola. Ļoti augstu žūrijas atzinību ieguva Livānu 297. mazpulka dalībnieces Gunitas Dalkas izveidotā ārstniecības augu kartotēka.

Latvijas mazpulku projektu forums norisināsies Bulduru dārzkopības vidusskolā. Mazpulcēnu brauciens notiks par rajona padomes piešķirtajiem līdzekļiem.

Piedalīsies Latgales novada Jaunatnes dienās

Preiļu rajona septiņi jaunieši, kuri pārstāv skolēnu pašpārvaldes, jaunatnes nevalstiskās organizācijas, jaunatnes klubus, interešu grupas, no 25. līdz 27. septembrim piedalīsies Latgales novada Jaunatnes dienās. Tās notiks Rēzeknes augstskolā. Jaunatnes dienu ietvaros paredzēti vairāki pasākumi: skolēnu pašpārvalžu konference, pašvaldību vadītāju un jaunatnes darbinieku konference, jaunatnes informācijas un karjeras dienu izstāde.

Novadu jaunatnes dienas rīko Izglītības un zinātnes ministrijas Valsts jaunatnes iniciatīvu centrs, pamatojoties uz otrā Latvijas Jaunatnes kongresa darba rezultātiem un sadarbībā ar Latgales jaunatnes interešu centru, Rēzeknes pilsētas un rajona pašvaldībām. Uz konferenci aicināti arī pagastu un rajonu pašvaldību vadītāji, jaunatnes darba speciālisti un citi interesenti.

Par videi draudzīgu saimniekošanu

Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojs interesentus aicina uz pasākumu par videi draudzīgu lauksaimniecību. Šoreiz vēlams līdzīgi ņemt ķirbi, kabaci vai kādu rudens ziedu nelielai izstādei. Pasākums notiks 19. septembrī pulksten 11.00 Preiļu lauksaimniecības konsultāciju birojā.

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Pensijas indeksēs tikai par 1,3 latiem

Ar 1. oktobri līdz 150 latu lielās pensijas palielināsies par aptuveni latu un trīsdesmit santimetriem. Pērn pensijas tika indeksētas vidēji par 1,68 latiem. Pensionāru federācija uzskata šī gada pensiju indeksāciju ar nepiedodami mazu. Prese pagājušonedēļ ziņoja par ministru prezidenta Andra Bērziņa pārsteidzīgiem izteikumiem, ka pensiju indeksācija šogad būšot aptuveni divi lati. Labklājības ministrija šo premjera apgalvojumu noliedz, paziņojot oficiālo pensiju indeksācijas lielumu. Pensiju indeksācija attieksies aptuveni uz 609 400 Latvijas pensionāru, kuri saņem pensiju līdz 150 latiem. Pārējos vairāk nekā deviņus tūkstošus pensionāru indeksācija neskar. Pensiju indeksācija papildus no sociālā budžeta prasīs 2,4 miljonus latu.

Āzis par dārznieku

Vismaz 20 pasta nodaļu aplaupītājs, bijušais policists, desmit gadus nostrādājis policijas vienībā, kas rūpējies par pasta drošību. Laupīšanas uzbrukumos noziedznieks izmantojis savu kolēģu automašīnas. Trīsdesmit divus gadus vecais Dmitrijs kopš 2001. gada rudens regulāri sāka aplaupīt Rīgas un Rīgas rajona pasta nodaļas. Laupītājs bija aizrāvis ar spēļu automātiem un pamanījies iekulties parādos. Gandrīz gadu laupot, viņš ieguva aptuveni 4000 latu.

Karavīriem maksās 20 latu

Valsts sekretāru sanāksmē izsludināti Aizsardzības ministrijas izstrādātie noteikumi par obligātā aktīva militārā dienesta karavīru dienesta atalgojumu, saskaņā ar kuriem karavīru mēnešalgu paredzēts palielināt līdz 20 latiem. Patlaban karavīri saņem mēnešalgā 10 latus, kā arī piemaksu par dienesta pakāpi un piemaksu par amatu.

Līgumu ar Domburu nepagarinās

Latvijas Televīzijas ģenerāldirektors Uldis Grava pēc pārbaudes laika beigām nolēmis nepagarināt līgumu ar LTV informatīvo raidījumu direktoru Jāni Domburu, kurš amatā iecelts tikai jūlijā beigās. Viņš gan turpinās vadīt vienu no populārākajiem LTV raidījumiem «Kas notiek Latvijā?». Turpmāk LTV būs tikai viens programmu direktors — Dārija Juškeviča, kas pārraudzīs gan informatīvi analītiskos, gan atpūtas raidījumus, savukārt viņai pakļautā producete Vija Keņava reāli vadīs informatīvi analītisko raidījumu veidošanu.

Kompensācijas pēc Saeimas vēlēšanām

Lopkopji kompensācijas par šīsvasaras sausuma nodarītajiem zaudējumiem varētu saņemt tikai pēc grozījumu veikšanas šī gada valsts budžetā, kas notiks pēc Saeimas vēlēšanām oktobrī. Ministru prezidents A. Bērziņš sacīja, ka kopumā kompensācijas varētu izmaksāt 5,9 miljonus latu. Minētos budžeta grozījumus parlamentam varētu iesniegt vēl līdzšinējā valdība, kas darbosies mēnesi pēc vēlēšanām.

Latvijai konkurentspējas sarakstā 42. vieta

Pasaules ekonomiskā foruma jaunajā globālajā konkurentspējas sarakstā Latvija ieņem 42. vietu, Lietuva — 49. vietu, Igaunija ierindojusies 27. vietā, atsaucoties uz Igaunijas laikrakstu «Eesti Paevaleht», ziņo LETA-ETA. Pārskats balstās uz intervijām ar 1100 biznesa līderiem 16 valstīs.

Ziņas sagatavo T. Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «Novadnieks. Redakcija».

Redakcijas adrese: Aglonas ielā 1, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@apollo.lv

Tālr. 1-53-07056, mob. tel. 9410288 (redaktorei),

1-53-07057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

1-53-07058, 1-53-07059 (žurnālistiem). Fakss 1-53-07057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauc uz «Novadnieku» obligāti.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(trešdien, sestdien).

INFORMĀCIJA

Jauna bāze zemessardzes vajadzībām

Netālu no Preiļiem, pilsētas austrumu pusē, vietā, kuru vēl joprojām vietējie iedzīvotāji reizēm mēdz dēvēt par agroķīmijas teritoriju, pēdējā laikā rosās zemessargi. Šeit tiek iekārtota zemessardzes 35. bataljona bāze. Tuvāku informāciju laikrakstam «Novadnieks» sniedza Zemessardzes 35. bataljona štāba priekšnieks, zemessardzes kapteinis Jānis Barons.

— Šī saimniecība kādreiz piederēja organizācijai «Agroķīmija», ēkas celtas tās vajadzībām. Pēc tam ēkas izmantoja kāds uzņēmums. Sakarā ar to, ka Preiļu zemessardzes bataljona rīcībā līdz šim esošās telpas zemessargu vajadzībām kļuvušas par mazām, kā arī nav, kur izvietot zemessardzei piederošo tehniku, kuras daudzums pakāpeniski palielinās, zemessardzes augstākstāvošā vadība nolēma iegādāties šīs ēkas un zemi, — stāstīja Jānis Barons. — Pirms tam tika izskatīti arī citi piedāvājumi, taču šī vieta un ēkas zemessardzes vajadzībām tika atzītas par piemērotākajām. Tā uzskatīja arī Aizsardzības ministrijas pārstāvji, kas bija ieradušies aplūkot. Te ir plašas iespējas izvietot militāro bāzi.

Zemes gabals ir apmēram četru hektāru lielumā, informēja Jānis Barons. No pirmajiem saimniekiem palikusi kādreiz administratīvajam darbam izmantota ķieģeļu

● Ārrindas zemessargi, kas veic militārās bāzes apsargāšanu, vienlaikus strādā arī teritorijas sakārtošanas darbos. Foto: M. Rukosjevs

ēka, kā arī divi plaši angāri. Paredzēts, ka uz šo ēku ar laiku pārcelsies bataljona štābs, šeit ierīkos arī apmācību klases ārrindas zemessargiem. Angāros tiks novietota tehnika, kā arī ekipējums. Tomēr administratīvajām vajadzībām paredzētajā ēkā jāveic plašs remonts, un tikai pēc tam telpas varētu izmantot darbam. Kā teica Jānis Barons, zemessardzes bataljona rīcībā šogad esošo līdzekļu šiem darbiem nepietiks. Nauda paredzēta tikai jumta remontam un siltuma sistēmas sakārtošanai. Tā ir visai bēdīgā stāvoklī, jo nav tikusi lietota, ziemā aizsaldē-

ta un bojāta. Jāsagatavo iekštelpu projekts, un tās jāpārveidē zemessardzes vajadzībām, jānomaina logi. Zemessardze cer, ka šos darbus izdosies veikt nākamgad, kad tiem tiks piešķirts finansējums. Bez tam jāveic ūdensnotorna rekonstrukcija, lai bāzei būtu neatkarīga ūdensapgāde. Bāze tiks izmantota visa Latgales reģiona vajadzībām. Jaunie saimnieki teritoriju savā īpašumā saņēmuši stipri piedzīvoti. Tajā atrodas vecu automobiļu un citas tehnikas vraki, atlūzas, zāģu skaidu kaudzes. Teritorijas sakārtošanā mācību laikā šovasar jau strādājuši paši zemessargi,

tomēr darāmā vēl ir daudz.

Zemessargu praktiskajām apmācībām joprojām tiek izmantota Badelkā iekārtotā bāze, kuras vajadzībām zeme tiek nomāta. Bāzē paredzēts uzbūvēt ūdenskrātuvi. Šovasar sakarā ar pārmērīgo sausumu bāzes teritorijā bija sākusies degšana. Bāze nav apsargāta, reizēm tajā ierodas nepiederošas personas, stāstīja Jānis Barons, kur mēdz kūrēt arī ugunsgrābi un šovasar uguns iemetās kūdrā. Ar uguni cīnījās ugunsdzēsēji, kā arī zemessargi.

L. Rancāne

Preiļos gaisvadu elektrolīniju vietā būs pazemes kabelis

Sākums 1. lappusē.

Pagājušajā gadā Preiļos tika pabeigta aizpērn saktā elektrolīniju rekonstrukcija un ielu apgaismojuma laternu uzstādīšana Brīvības ielā. Tuvojas nobeigumam 20 kilometru tīkla rekonstrukcija Celtnieku ielas masīvā un individuālo dzīvojamo māju masīvā starp Daugavpils un

Brīvības ielām. Kā atzina P. Vosorovs, starp lauku rajonu centriem Preiļi gaisvadu līniju nomainā pret pazemes kabeliem ir nepārspēti līderi. Līdz ar to panākts ne tikai estētiskais uzlabojums, bet arī daudz lielāka drošība, vienmērīgs spriegums un labākas iespējas zemes izmantošanai, jo pazemes kabelim ir desmitreiz mazāka aizsarg-

josla nekā gaisvadu līnijām.

Kā «Novadniekam» skaidroja Preiļu novada domes tehnisko jautājumu nodaļas vadītājs Jānis Skutels, šīs vasaras darbi elektrolīniju nomainā Daugavpils ielā ir sākums visas ielas rekonstrukcijas plānam. Turpmāk būs jāatjauno gājēju ietves, lietus ūdens kanalizācijas sistēma, taču nosaukt konkrētus re-

konstrukcijas termiņus viņš atturējās, jo nav zināms, vai šim nolūkam nākamā gada budžetā pietiks finansējuma. To, ka iecerētie remontdarbi būs dārgi, liecina fakts, ka par rekonstrukcijas projekta izstrādi vien projektēšanas firmas no domes prasījušas vairāk nekā 15 tūkstošus latu.

L. Kirillova

PREIĻU NOVADA DOMĒ

17. septembrī notika Preiļu novada domes kārtējā sēde.

Apstiprināti cenu aptaujas protokoli

Novada domes deputāti apstiprināja cenu aptaujas protokolu par Aizkalnes kapu žoga atjaunošanu. No

saņemtajiem diviem pieteikumiem par labāko tika atzīts SIA «Preiļu saimnieks» piedāvājums, kas sola izpildīt pasūtījumu par 1112,03 latiem.

Arī Preiļu arodvidusskolas internāta remontam pasūtījumu dome piešķīra SIA «Preiļu saimnieks», jo šis uzņēmums vienīgais bija iesnie-

dzis savu piedāvājumu, minot, ka darbus veiks par 3498,68 latiem.

Sēdē apstiprināts pašvaldības iepirkuma cenu aptaujas protokols par kultūras nama ģērbtuves aprīkojuma (drēbju pakaramā inventāra) izgatavošanu un piegādi. Deputāti atbalstīja komisijas priekšlikumu, ka finansiāli

izdevīgāks ir SIA «Jola D» izteiktais piedāvājums ģērbtuves inventāru izgatavot par 2320 latiem. Līgumam jābūt izpildītam līdz 29. septembrim.

(Turpinājums nākamajā numurā.)

Pēc Preiļu novada domes sēdes materiāliem sagatavoja L. Kirillova

TREŠDIENAS INTERVIJA

MAIJA DZINTRA KRUCIŅINA ir Livānu ģimnāzijas direktore jau desmit gadus. Šovasar viņai tika piešķirta Izglītības un zinātnes ministrijas balva – goda diploms. Kolēģu raksturojumā par Maiju izlasīju – pārāk pievilcīga, lai nepamanītu, pārāk savdabīga un populāra, lai nepazītu, pārāk gudra, lai necienītu, pārāk talantīga un labdabīga, lai nemīlētu. Pēc sarunas viņas stāstītais mani pavada visu turpmāko dienas daļu, jo atturīgais un lietišķais skolas direktores un pašvaldības deputātes tēls vēl neliecina, ka tāda pati, atturīga un vēsa, ir arī Maijas iekšējā būtība.

Es nekad neēju pret savu sirdsapziņu

– Jums ir divi vārdi. Kā pietiekam, un kurš pašas būtībai šķiet tuvāks?

– Kad piedzimu, vecmamma gribēja likt vārdu Maija, savukārt mamma – Dzintra, un tādēļ tika atrasts vidusceļš. Mani vienmēr ir saukuši par Maiju, un tikai pēdējos gados sācis figurēt arī otrs vārds. Pašai gan liekas, ka vārds Maija man nepiestāv, tas labāk derētu maigākai, trauslākai sievietei.

– Bērniņu atceraties ar prieku, smeldzi vai rūgtumu?

– Tā bija ļoti harmoniska un sakārtota. Es nekad nejutu trūkumu, vecāku nesaskaņas, nezināju, ko nozīmē pīpējošs vai iereibis tētis. Katru vasaru ar ģimeni devāmies ceļojumos uz Karpatiem, Kaukāzu, Kišiņevu, Ļeņingradu, Igauniju.

Mammai būtiskākas vienmēr bija garīgās vērtības. No mammas vecākiem es gūvu inteligentu audzināšanu. Vecmamma bija pārniedzēja medicīnas skolā, vēlāk aptiekas vadītāja Daugavpilī, vectēvs bija izmācījies par arhitektu, viņa celta ir Daugavpils universitātes un kinoteātra «Daugava» ēka. Tēta vecāki, īsti darbarūķi, savukārt ielika mani pamatīguma sajūtu un stingru audzināšanu.

Tētis visu mūžu smagi strādāja par lokomotīves mašīnistu, bet mamma bija Jēkabpils rajona Zilānu skolas direktore. Bērniņā

man ir nācies gan kaktā stāvēt, gan pērienu saņemt, bet līdz ar to manī ir ieaudzināta ļoti liela atbildības sajūta, — ja kādam kaut ko esmu apsolījusi, man tas ir jāizdara.

– Droši vien bijāt priekšzīmīga skolniece?

– Šāds priekšstats par mani ir maldīgs. Nesen kursabiedrene man teica: «Maija, tu vienmēr nogulēji pirmās lekcijas, izgrozījies pārbaudījumos, bet tagad no kursa esi vistālāk tikusi.» Bez koķetērijas varu teikt, ka esmu darījusi visu – gan labo, gan sliktu. Arī mācībās nebiju teicamniece. Mācījos Jēkabpils 3. vidusskolā, man padēvēs humanitārie, bet nepatika eksaktie priekšmeti. Līdz ar to atzīmes bija ļoti dažādas. Aktīviste gan biju, visur piedalījos un tiku pamanīta. Ne uz vienu amatu apzināti neesmu tiekusies, dzīve pati mani ir virzījusi.

Jau kopš bērnības patika būt līderei, organizēt un vadīt. Atceros, kā piecu gadu vecumā saorganizēju savu draudzeni doties uz Ameriku. No Zilāniem aizgājām līdz pat 4 kilometrus attāļajai Krustpils pilij, tad gan mūs panāca vecāki. Viņi, protams, mūsu ideju par Ameriku nesaprata, un piedzīvojums beidzās ar pērienu. Trakas idejas man patikušas vienmēr. Vidusskolas laikā bija populāra filma «Dzēzā tikai meitenes», un tās iespaidā arī mūsu skolas

meitenes noorganizēja džeza ansambli. Instrumentus spēlējām šausmīgi, taču dziedājām labi. Pašām par pārsteigumu kļuvām arvien populārākas, dziedājām pat pilsētas pasākumos. Dziedāt turpināju arī Liepājas Pedagoģiskās universitātes laikos, jūrnieku ansambli «Periskops».

– No Jēkabpils devāties uz pilsētu, kurā piedzimst vējš?

– Nekādu šaubu man nebija, gribēju būt tikai skolotāja. Mans lielais paraugs ir mamma, jo es neesmu redzējusi, ka kāds vēl strādātu tā, kā to darīja viņa. Katrai stundai bija izstrādāts sīks konspēkts.

Nokļuvusi no Jēkabpils Liepājā, es vienkārši atplauku. Liepāja vēl tagad ir mana sapņu pilsēta. Radoša, muzikāla, jaunām vēsmām caurstrāvota. Uzskatu, ja manī arī ir kaut kas interesants, tad to man deva Liepāja. Es kāri piepildīju vēlmi pēc teātra, mūzikas, mākslas. Gājām uz izrādēm, koncertiem, jūrnieku klubiem, izveidojās milzīgs draugu loks. Ar Austru Pumpuri dziedājām Imanta Kalniņa dziesmas, bet kopā ar Jāni Šipkēvici rīkojām Liepājā pirmās diskotēkas, uz kurām brauca gan «Credo» puīši, gan mūziķis Aivars Hermanis, gan Jānis Vanags, kurš tagad ir luterāņu baznīcas arhibīskaps. Mums bija ļoti saliedēts kurss, vienmēr meklējām neordināras, «spicas» idejas. Studiju gadī bija fantastisks periods.

– Teicāt, ka darba gaitās Līvānos sākās ar rājienu?

– Institūta laikā divas vasaras strādāju celtnieku vienībā Čečenijā. Pilns ešelons ar studentiem no Latvijas. Izbaudījām gan ekskursijas, gan dabu, gan čečenu temperamentu un tradīcijas. Strādājām tomātu laukos, taču es tiku izvirzīta par mūsu vienības «komisāru» un tomātus lasīt man nevarējām, jo Grozniņā organizēju mūsu studentiem kultūras dzīvi. Latvijā atgriezāmies augusta pēdējās dienās, taču man jau 15. augustā bija jābūt darbā Līvānu 1. vidusskolā. Nokavēšanās dēļ arī dabūju rājienu.

Manu straujo dabu neapslāpēja skolotājas darbs. Stundās bērniem gan čečenu dziesmas dziedāju, gan stāstīju anekdotes, gan rādīju, kā dejo čečenu tautas dejas. Mani pirmie skolēni to noteikti vēl atceras. Man arī tagad šad un tad rodas pa kādai «trakai» idejai, un, atceroties savu jaunību, man nav bijis grūti saprast mūsdienu jauniešus.

– Jūs ar savu skolu pamatoti lepojaties, taču sakiet, kurā jomā Līvānu ģimnāzijai vēl vajadzētu piestrādāt?

– Piestrādāt vajadzētu pie vienotām prasībām un izglītības kvalitātes celšanas. Mans galvenais mērķis, lai bērns skolā labi justos, lai te būtu sapratne, mīlestī-

● — Visu, kas man ir, esmu sasniegusi pašas spēkiem, tāpēc no saviem mērķiem neatkāpjos, — stingri pārliecināta un droša ir Maija Dzintra Kručiņina. Foto no M.Kručiņinas albuma

ba, sakoptība, taču domāju, ka skolu vajadzētu veidot stingrāku, tajā pašā laikā saglabājot demokrātiskas attiecības. No saimnieciskā viedokļa skolai nepieciešama renovācija, un vēl man sirds sāp par bijušās vidusskolas jeb Baltās skolas likteni.

Nākotnes uzdevums ir pielāgot skolu bērniem invalīdiem, kuri paliek mājās tikai tāpēc, ka ēka nav pielāgota viņu vajadzībām. Domāju, ka tas nav nekas neiespējams.

– Vai direktores darbā pazīstat arī šaubu un nedrošības mirkļus?

– Protams, jo uz maniem pleciem ir milzīga atbildība. Zinu, ka daudziem liekos kā dzelzs lēdija, taču iekšēji esmu emociju, jūtu un pretrunu pārpilna. Līdzjutība un žēlums man nereti traucē pieņemt lēmumus, sevišķi darbā ar cilvēkiem, tomēr pret savu sirdsapziņu, pieņemot lēmumus, nekad neesmu gājusi.

Visu, kas man ir, esmu sasniegusi pati saviem spēkiem, nepazītu vidusceļu, bet vados pēc principa «visu vai neko». Tādēļ no saviem mērķiem es neatkāpjos. Amats netieši maina cilvēka raksturu, tas diemžēl padarījis mani skarbāku.

– Ja jūs šodien ietu skolā, kādu jūs gribētu redzēt savu skolotāju?

– Profesionalitāte ir ļoti svarīga, bet tas laikam nav primārais. Skolotājam jābūt personībai, noteikti sirdsgudram, ar kaut ko pievilcīgam skolēnu acīs, viņam jābūt

cilvēcīgam, taisnīgam un jāmīl bērni. Pat trīs diplomu nedos garantiju, ka esi labs skolotājs, ja par tādu jau nebūsi piedzimis.

– Kur jūs smeļaties harmoniju savai dzīvei?

– Es vispār dzīvoju diezgan lielā diskomfortā. Kā personīgo traģēdiju uztveru netīrību kāpņu telpās, nolauztus kociņus, klaiņojošus sunus, ubagojošus sirmgalvjus, lamas uz ielām, piedzērušos cilvēkus. Varbūt tāpēc skolu es cenšos kopt un kārtot pēc labākās sirdsapziņas, lai bērniem tā būtu kā paraugs tīrībai, sakārtotībai un cilvēciskajām attiecībām.

Virš man ir ļoti mierīgs un stabils cilvēks, zinošs, un viņa padoms man vienmēr ir palīdzējis. Pateicoties viņam, arī par mājas rūpēm nav jāuztraucas. Ļoti palīdz mans suns, taksīte Džina. Apbrīnoju šo dzīvniekam piemītošo uzticību un nesavtību, ar kādu viņa tevī gaida un pieņem. Tieši tāpēc cilvēkos man visvairāk nepatīk izlikšanās, meli un liekulība.

– Vai mēdzat aizdomāties par mūžīgām lietām – Dievu, likteni?

– Ir tādi brīži. Man kļūst viegli, kad apciemoju savu mammu un brāli kapsētā. Tādos brīžos mani ielīst tāda kā augstāka spēka sūtīta gaismā. Man nav raksturīgi savas sāpes uzvelt citiem, lai gan reizēm tik ļoti gribas sajost to stipro un žēlojošo plecu. Ar savām problēmām tieku galā pati. Arī ar lielām traģēdijām.

G.Kraukle

● M.Kručiņina: «Mans paraugs, padomdevējs un ideāls bija mamma Gaļina Lidija. Līdz pat šim laikam man patīk narcises, jo bērniņā dzimšanas dienas rītā, mamma pie gultas vienmēr nolika smaržīgās, dzeltenās narcises.»

● POLITISKĀ REKLĀMA

Latvijas Pirmā partija ir par kristīgu un taisnīgu politiku

12. septembrī Preiļu novada kultūras centra zālē savus potenciālos vēlētājus uzrunāja Latvijas Pirmās partijas deputātu kandidāti Latgales vēlēšanu apgabalā. To vidū bija daudzi Latgalē un Preiļu rajonā pazīstami uzņēmēji un sabiedriskie darbinieki. Preiļiešus interesēja viņu skatījums uz Latvijā notiekošo, kā arī domas par to, kādu viņi saskata valsts turpmāko attīstību.

Latvijas Pirmās partijas priekšsēdētājs Ēriks Jēkabsons līdzšinējo politisko spēku pirmsvēlēšanu laikā uzstāšanās salīdzināja ar ielāpu mērīšanu, sak, kuram labāks un stiprāks būs ielāps, ar ko aizlāpīt caurumus Latvijas valsts mūdie. Taču diez vai lāpšana ir istākais un pareizākais ceļš.

— Neviens no mums vairs nav jāpārliecina, ka Latvijas valsts ir nozagta. Arī starptautiskās institūcijas atzīst, ka neatkarīgā Latvijā vēl nav ne demokrātiska, ne tiesiska valsts. Te valda korupcija — no augstākajiem valdības ešeloniem līdz sīkākajiem mūsu sabiedrības kapilāriem. Cauri visām robežām pie mums ienāk simtiem un tūkstošiem tonnu kontrabandas preču, bet nav ne arestēto, ne sodīto. Notiek Latvijas valsts apzagšana miljonu latu vērtībā.

Latvijas Pirmā partija ir vienīgā, kas ar konkrētiem faktiem runā, ka oligarhu vara Latvijā nav mīts, bet realitāte, bet līdzšinējā politika — amorāla un pat noziedzīga. Vienīgā alternatīva šai oligarhu varai ir godīga, taisnīga un caurspīdīga politika, kas balstās uz gadu tūkstošu gaitā pārbaudītām vērtībām, kādas ir pa-

matā bagātākajām un spēcīgākajām Rietumu demokrātijām.

Mēs neesam ideālistu grupa, kas grib mainīt pasauli, bet komanda, kas veidojusies uz kristīgiem pamatiem. Esam par kristīgu, taisnīgu un godīgu politiku. Tāpēc mūsu kritērijs ir ne tikai labākie speciālisti savās nozarēs, bet cilvēki, kuriem nozīmīgas un svarīgas ir kristīgās vērtības un kristīgās morāles principi. Latvijas Pirmajai partijai jau ir izveidotas 22 nodaļas, dažādu paaudžu un profesiju cilvēki nāk ar domu, ka īstais darbs sāksies tikai pēc 8. Saeimas vēlēšanām. Plašs darba lauks jauniem politiskiem spēkiem paveras mazpilsētās, lauku reģionos, jo valsts stāv krustcelēs. Latvija var kļūt par labklājības, demokrātijas un uzplaukuma zemi, par to mēs esam pārliecināti un tam ticam no visas sirds. Vinstons Čērčils kādreiz ir teicis — mums ir tieši tik liela nākotne, cik lieli ir mūsu sapņi. Tāpēc ticēsim arī mēs!

Latvijas Pirmās partijas deputātu kandidāti tikšanās laikā īsumā raksturoja gan partijas programmu, gan atbildēja uz klausītāju jautājumiem.

Latvijas Pensionāru federācijas priekšsēdētāja vietniece Aina Verze:

— Mūsu darbības degpunktā ir nabadzības samazināšanas programma. Esam paredzējuši palielināt minimālās algas apmēru. Ir jāpānāk, lai visa darba samaksa būtu legāla. Tas nozīmē, ka varēsīm nodrošināt sociālās garantijas gan strādājošajiem, gan iztiku ģimenēm, gan nodokļu maksājumu pensiju fondam.

Ainārs Šlesers, Latvijas Republikas 7. Saeimas deputāts:

— Statistika liecina, ka pēdējo

Cilvēki ir noilgojušies pēc pārmaiņām. Lai tauta atgūtu ticību, ir vajadzīgs tikai pirmais impulss, uzrunājot klausītājus, uzsvēra Latvijas Pirmās partijas priekšsēdētājs Ēriks Jēkabsons (attēlā pirmais no kreisās) un viņa komanda — LR 7. Saeimas deputāts Ainārs Šlesers, a/s «Latvenergo» Rēzeknes augstsprieguma elektroapakšstacijas tehniķis elektriķis Andrejs Naglis, a/s «Latvijas Krājbanka» padomes loceklis Arnolds Laksa, a/s «Limbažu piens» prezidents Dzintars Jaundžeikars, LR 7. Saeimas deputāte Jevgēnija Stalidzāne, a/s «Unibanka» Daugavpils filiāles norēķinu grupas vadītājs Oskars Juhņevičs, Latvijas Pensionāru padomes priekšsēdētāja vietniece Aina Verze, LKSCS «Turība» Viļānu TRU prezidente Lilija Stumbaņa un laikraksta «Izglītība un Kultūra» valdes priekšsēdētāja vietnieks Juris Kokins.

desmit gadu laikā no Latvijas uz Īriju darba meklējumus aizbraukuši aptuveni 10 tūkstoši cilvēku. Viņi tur saskata labklājības zemi. Taču vēl nesen šī valsts bija tikpat atpalikusi un cilvēki tikpat izmisuši kā mūsu Latgalē. Esmu pārliecināts, ka Latvijā ir iespējams izmantot pozitīvo Īrijas valsts uzplaukuma modeli, kas

balstās uz vienotu un ieinteresētu politiku rīcību, samazinot nodokļu likmes valstī un vienkāršojot birokrātiskos procesus.

Dzintars Jaundžeikars, akciju sabiedrības «Limbažu piens» prezidents:

— Strādājot savā zemnieku saimniecībā un vadot akciju sabiedrību

«Limbažu piens», esmu pārliecinājis, ka lauku politikas veidotāji nedrīkst aizmirst to, cik atšķirīgas ir dažādās Latvijas vietās strādājošo lauksaimnieku iespējas sarāžot un arī realizēt savu produkciju. Taču par prioritāro nozari jāklūst piena lopkopība kā visus valsts reģionus aptverošai nozarei.

Rudens veltes izstādē

Zālienā pie Sutru pamatskolas apgāzies Rudens lielais pilnības rags, no kura uz visām pusēm aizriepojuši ķirbji un citas dabas veltes. Laimīgi sagādājies, ka ķibeles notikusi uz gara, no niedrēm pīta «pagalma» celņa, tāpēc ķirbjiem nesalst un sāni nemirkt rasā. Bet, ja nopietni — tā ir 5. — 9. klašu skolēnu fakultatīvā pulciņa «Tekstils un kompozīcijas» dalībnieku rūpīgi plānotā un veidota kompozīcija. Gan apgāztais pilnības rags, gan izbīrušie dārzeņi, gan no niedrēm ar visām galotņu slotiņām darinātais paklājs. Augļi un dārzeņi, ziedi, kā arī dekorēšanai izmantotie pīlādži, segliņi, apiņi un citi augi atnesti no mājām. Bet, no kā sastāv brūnganās piramīdas, pirmajā brīdī pat neiespējami noteikt. Skolotāja un pulciņa vadītāja Elita Grigale palīdz uzminēt, — tās ir smalkas, izžuvas, brūnganas miziņas, kas nomizotas no klūdziņām. Kur izmantots tāds daudzums rikstīšu, skolotāja parāda vēlāk, kad aplūkots skolas pagalmā izveidotā rudens velšu izstāde.

Pulciņa veidotā kompozīcija novietota izstādes centrā, jo tās izskats rāda, ka veidota ar to skolēnu rokām, kas jau iemanījušies floristikas galvenajos pamatprincipos. Bet tikpat jauki, arī savdabīgi šī rudens devumu izstādē izvietojusi arī visu pārējo klašu skolēni. Sākumskolas skolnieciņi ar izdomu veidojuši kabaču kuģīšus un laiviņas, sīpolu un gurķu rūkus, sniegavīrus un laupītājus, simt-kājus un citas figūriņas.

● Rudens pilnības raga veidošanā piedalījās arī septītklasniece Kristīne Pintāne (no kreisās) un astotklasniece Dana Vilcāne. Tagad meitenēm patīk, ka viņu darbu apbrīno arī pagasta iedzīvotāji. Foto: M.Rukosujevs

Mazliet tālāk skatāmas no klūdziņām veidotas mājiņas un nojumītes, kurās ievietota raža. Koka zaros šūpojas no baltajām sniegogām pārmaiņus ar pīlādžogām savērtas krelles un sārta āboliņu virtenes. Dzeltēnie cidoniju augļi sabērti no krāsotām klūdžogām pītās ligzdās. Vienāda resnuma, tumšzaļas nūjiņas saliktas akas grodu formā un arī kalpo kā dabas dots trauks, kurā iebērt ābolus. Katra klase pacentusies apliecināt savu izdomu.

Šāda savdabīga ideja par tradi-

cionālās rudens ražas un ziedu izstādī āra apstākļos skolā īstenota pirmo reizi. Tā izskatās dabiski un jauki starp puķu dobēm un apstādījumiem, ar dzīvespriecīgām un sulīgajām krāsām papildinot rudenīgo dabu. Jau pirmajās dienās izstāde ieinteresēja arī skolēnu vecākus un pagasta iedzīvotājus, pat garābraucējus, kuri vēlējas aplūkot, kas tik koši zālienā mirdz.

Sutru pamatskolā telpu un apkārtnes izskatam vienmēr tiek veltīta liela vērība, tādējādi notuše-

arī vienu otru laika zoba atstātu pēdu vecajā skolas ēkā. Tas ir darbmācības skolotājas Elitas Grigales nopelns, kura pulciņu nodarbībās bērniem māca, kā ar vienkāršiem paņēmieniem un lētiem, dabā pieejamiem materiāliem izdaiļot savu apkārtni. Skolas zālē aplūkojams, kam izmantotas rikstītes. Savienojot pa sešām klūdziņām, izveidots simtiem restīšu, kas piekarinātas griestiem un tos noklāj visā platībā. Īsti piekarināmie griesti, neparasti, lēti, bet skaisti, it sevišķi, ja lēni

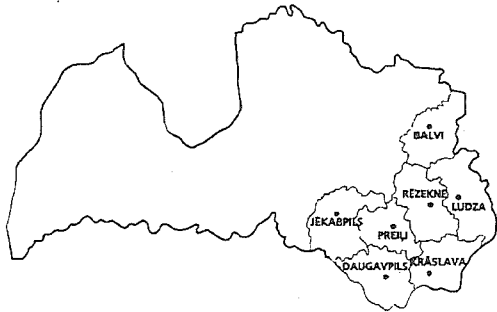
šūpojas gaisa strāvas kustībā.

Pagājušajā mācību gadā skolotāja bērņus pievērsusi jaunai nodarbei — stikla trauku apgleznošanai. Pirmie darbi guvuši atzinību rajona mērogā un pat bija skatāmi Latgales skolēnu mākslas dienās Daugavpilī.

Elita Grigale var lepoties arī ar savu personīgo dārdārzu. Šovasar viņa piedalījās žurnāla «Dārza pasaule» rīkotajā konkursā par ūdens un baseina vietu dārzā. Pie skolotājas mājas ierīkots baseiniņš, kurā ūdens tek no apgāzta māla poda. Tā ir veikli nomaskēta strūklaka, kas darbojas ar motorīna palīdzību, bet efekts ir pārsteidzošs. Elita iekļuva žurnāla godalgoto konkursu dalībnieku skaitā un kā balvu nopelnīja iespēju piedalīties braucienā pa skaistākajiem dārdārzjiem tept Latvijā — Siguldā un citās Vidzemes vietās. No tā viņa atgriezās ar jaunām idejām, ko un kā varētu iestādīt, izaudzēt, ierīkot, kā arī ar pārmetumu. Vidzemieki daudz vairāk kopj savas mājas, Elita Grigale teica. Mūspusē iedzīvotāji neuztraucas, ka pie mājas ir mēslu čupas, nātres līdz logam, apkārt veci traktori, mašīnas, un citi lūžņi. To novākšana neprasa lielu darbu, bet gribēšanu gan. Tāpēc skolotāja tik neatlaidīgi skolas bērņos pūlas ieaudzināt skaistuma izjūtu un māku veidot savu apkārtni, lai jaunajai paaudzei izveidotos iekšēja nepieciešamība dzīvot sakoptā vidē.

L.Rancāne

KAIMINU RAJONOS

Precizē plānošanas reģionu robežas

Līdz 1. septembrim pašvaldībām bija jāpieņem lēmumi par to, kurā plānošanas reģionā tās turpmāk vēlas darboties, un par to jāinformē Pašvaldību lietu pārvalde. Jēkabpils dome pēdējā sēdē nolēma sadarboties ar Zemgales plānošanas reģionu. Cik zināms, lauku pašvaldību vadītāju vidū pilnīgas vienotības nav. Daļa pagastu vēlas sadarboties ar Zemgales plānošanas reģionu, bet ir arī tādi, kas savu vietu redz Latgalē. Atbilstoši Reģionālās attīstības likumam, ņemot vērā pagastu viedokļus, tiks precizētas plānošanas reģionu robežas, bet pēc tam notiks to dibināšana, uzaicinot visu sadarbībā ieinteresēto pašvaldību pārstāvjus.

«Brīvā Daugava»

JĒKABPILS RAJONĀ

Luksofora uzturēšana izmaksā dārgi

30. augustā tika iedarbināts luksofors pie gājēju pārejas Rīgas ielā, iepretim Jēkabpils pamatskolas vecajam korpusam. Luksoforā visu laiku deg sarkanā gaisma, ļaujot brīvi pārvietoties autotransportam. Lai šķērsotu pāreju, jānospiež speciāli ierīkots slēdzis, un pēc 30 sekundēm iedegsies gājējiem domāta zaļā gaisma, kas degs 15 sekundes. Launprātīgi dezorganizēt transporta kustību neesot iespējams, jo tad, ja slēdzi spiedīs ik pēc brīža vai nobloķēs, luksofors sāks darboties automātiskā režīmā.

Tehnikas uzstādīšanu un visu Jēkabpili izvietoto luksoforu apkopi turpmāk veiks Daugavpils SIA «CKD-D». Viena luksofora uzturēšana mēnesī vidēji izmaksā 150 latus. Luksofors, ko uzstādīja Rīgas ielā, izmaksāja 8500 latus. Tā ir mikroprocesoru tehnika, tāpēc arī tik dārga. Jāatzīst, ka šāda tipa luksoforus bērni mēdz sabojāt, jāreķinās vidēji ar vienu bojājumu divu mēnešu laikā, kas sadārdzina uzturēšanas maksu.

Jēkabpils jaunieši tikās ar Dānijas parlamenta deputātiem

Pagājušajā nedēļā Dānijā viesojās Jēkabpils rajona jauniešu grupa. Viņi piedalījās starptautiskā

apmaiņas projektā, ko finansē Eiropas Savienības programma «Jaunatne». Kopā ar vienaudžiem no Dānijas, Čehijas, Īrijas, Maltas un Grieķijas jēkabpilieši piedalījās sporta sacensībās, diskusijās par demokrātiju, apmeklēja nometnes norises vietas – Holbekas pilsētas domi, dabas skolu, brīvdabas muzeju, policijas iecirkni, devās izbraucienā ar buru kuģi, kur pil-dija komandas pienākumus, kā arī piedalījās dažādās darbnīcās. Divas dienas jaunieši uzturējās Kopenhāgenā, kur bija tikšanās ar parlamenta deputātiem un visu projektā iesaistīto valstu vēstniecību pārstāvjiem.

Projekta mērķis ir tuvināt dažādu Eiropas valstu jauniešus, iemācīt viņus atrasties starptautiskā vidē, diskutēt, aizstāvēt savu viedokli, iepazīt Eiropas kultūru, sekmēt jauniešu dialogu par Eiropas integrācijas jautājumiem.

Mūzikas skolai – A.Žilinska vārds

6. septembrī Jēkabpils mūzikas skolai bija vārda došanas svētki. Mācību iestāde ar koncertu, kurā piedalījās skolas absolventi un audzēkņi, godināja novadnieka, komponista Arvīda Žilinska piemiņu, kura vārdā skola ir nosaukta. Apsveicēji atzina, ka šī vārda piešķiršana nav nejauša izvēle, jo Jēkabpils mūzikas skola līdz šim daudz darījusi A.Žilinska daiļrades popularizēšanā. Vokālās mākslas un jauno pianistu konkursi, kuros jāatskaņo viņa mūzika, ir guvuši starptautisku atzinību.

Kopš pastāvēšanas brīža skolu

absolvējuši 850 audzēkņi. Daudzi no viņiem darbojas ne tikai mūzikas, bet arī citās mākslas jomās.

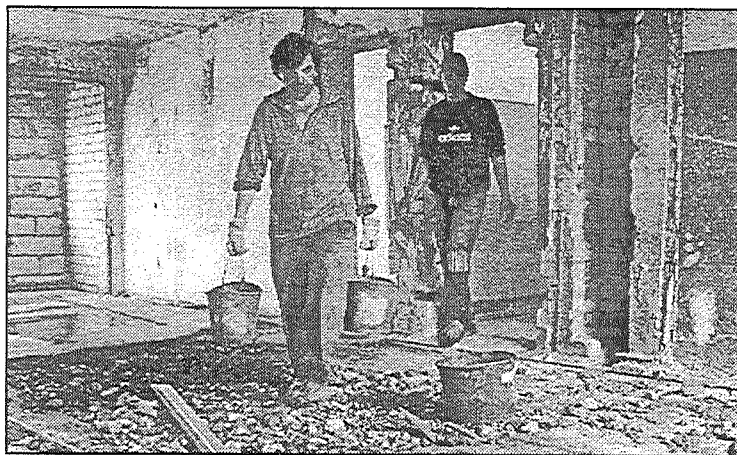
Jauni kursi un iespējas

Septembrī Nodarbinātības valsts dienesta (NVD) Jēkabpils centrs nodrošinās deviņas jaunas valsts subsidētas darbavietas jauniešiem ar profesionālo izglītību, bet bez darba pieredzes. Tāpat šomēnes izveidos trīs darbavietas pirmspensijas vecuma bezdarbniekiem.

Līdz gada beigām NVD Jēkabpils centrs organizēs Jēkabpili valsts apmaksātus pārdevēju, datoroperatoru, apdares darbu strādnieku un kokapstrādes speciālistu kursus.

Ošānos būs šūšanas fabrika

Jēkabpils pievārtē lielu šūšanas cehu šogad iecerējis atvērt Rīgā dzimušais uzņēmējs, tagad jēkabpilietis Agris Krūze. Viņš privatizējis avārijas stāvoklī esošu daudzdzīvokļu māju Salas pagasta Ošānos. No aprīļa tajā jau norit remontdarbi – tiek nojauktas starpsienas, betonēta grīda un jau iebūvētas siltumapgādes komunikācijas. Ēku apkurināšot ar gāzes katlu. Saimnieks atklāja, ka šūšanas fabrika sāks strādāt jau pēc dažiem mēnešiem un tajā būšot ap 90 darbavietu. Savukārt fabrikas «Ošāni» direktore Indra Daģe pastāstīja, ka jaunajā uzņēmumā šūšot vīriešu un sieviešu virsdrēbes pasaules vadošajām firmām.

● Privatizēto ēku Ošānos, kur jau šogad būšot liela šūšanas fabrika, rekonstruē noligtie bezdarbnieki, kas veic algotos pagaidu darbus.

Jau zināms, ka cehā būs pilnīgi jaunas «Brother» tipa šujmašīnas un apģērbus šūs pēc jaunākajām tehnoloģijām. Sākumā apģērbus ražos vienīgi eksportam, bet vēlāk, iespējams, arī vietējam tirgum.

Starp 11 labāko darbu autoriem – Elkšņu pamatskolas audzēkne

7. septembrī Rīgā, Latvijas Rakstnieku savienībā, notika svētnīga balvu pasniegšanas ceremonija dzejnieka Leonīda Breikša piemiņai veltītā patriotisko sacerējumu konkursa uzvarētājiem. To rīkoja «Daugavas vanagu» organizācija un «Latvijas Radio» literāro raidījumu redakcija.

Žūrija, ko vadīja Kanādā dzīvo-

jošā latviešu dzejniece Inta Purva, no vairāk nekā 150 konkursam iesūtītajiem darbiem par labākajiem atzina 11 autoru sacerējumu. Laureātu vidū kā visjaunākā dalībiece iekļuva arī Elkšņu pamatskolas 8. klašes skolniece Madara Černauska.

Baltijas Krievu institūtam – filiāle Jēkabpilī

Šoruden Jēkabpilī mācības sāks vēl vienas augstskolas filiāle – Baltijas Krievu institūta. Šī ir jau septītā filiāle, ko minētā mācību iestāde atvērusi Latvijā. Sākot mācību gadu, augstskolas rektors Valērijs Nikiforovs sveica pirmkursniekus – 173 jauniešus, kas studēs tiesību zinātnes, ekonomiku, menedžmentu un psiholoģiju.

«Brīvā Daugava»

RĒZEKNES RAJONĀ

Rēzeknē atklāta katoļu pamatskola

Mācību gada sākumā Rēzeknē tika atklāta Rēzeknes – Aglonas diecēzes un bīskapa Jāņa Buļa dibinātā Rēzeknes katoļu pamatskola. Vēsturiskā Rēzeknes skolas pirmā mūra ēka, kas celta 18.gs. otrajā pusē un kurā daudzi ceļāzmi dzīvei saņēmušie jaunie censoni kļuvuši par skolotājiem, literātiem, inženieriem, zinātniekiem, profesoriem, pēc darba, kas ieguldīts skolas renovācijā, pārvērtusies līdz nepazīšanai. Gaismas pilnā tā vēra durvis pirmajiem Rēzeknes katoļu pamatskolas bērniem.

Vairāk krāsu pilsētai

Jau kopš pavasara Rēzeknē notiek firmas «Sadolin» akcija «Krāsas pilsētai». Šīs akcijas ietvaros ikviens rēzekniets, kurš vēlējas veikt sava nama fasādes rekonstrukciju, saņemot būvvaldē fasādes pasi, varēja iegādāties «Sado-

lin» krāsas ar 20 procentu atlaidi. Rēzekne šogad ir pirmā pilsēta, kas atsaukusies akcijai, nākamgad šim piemēram sekos Jelgava.

Krāsu pilsētā kļuvis vairāk un pircēju izvēles iespējas lielākas. Turklāt pircējs, iegādājoties preci, var saņemt visu nepieciešamo informāciju par krāsu īpašībām, pielietojumu un toņu gammām.

Nelegāls benzīns Ilzeskalnā

Policijas inspektoram, kurš atradās Ilzeskalna pagastā, nācās steidzami izsaukt papildspēkus no Rēzeknes. Kādai zemnieku saimniecībai piederošajā angārā bija vērrojama šāda aina: benzīnvedējs pārsūknēja savā cisternā benzīnu no divām lielām tvertnēm, kas atradās angārā.

Policijas priekšnieks V.Čudars informēja, ka gadījumā, ja nebūtu iejaukusies policija, benzīnvedēja tiktu pārsūknēti un aizvesti (visdrīzāk uz Rīgu) apmēram 30 tūkstoši litru benzīna. Ne velti presē laiku pa laikam parādās informācija, ka pat ļoti respektablu

un pazīstamu firmu degvielas uzpildes stacijās pārdod citas markas benzīnu, nevis to, kas ir deklarēts.

Ģimenes muzejs Pušā

Latgalei raksturīga ainava, dzelzents lauku ceļš aizvijas līdz mājai

● Garšīgs ir alus, kas puto no sen darinātajām koka mucīņām.

uzkalniņā, kas atrodas meža ielokā. Tas, ka māju saimnieki Boļslavs un Helēna Mundas nodarbojas ar biškopību, pušāniešiem sen zināms. Viņi apceļo arī tuvāk un tālāk esošos tirgus, lai pārdotu izgatavotos grozus un citus pinumus. Braukājot pa Latgali, viņiem radusies doma apkopot senos amata rīkus, savākt lietas, kas raksturīgas senākiem laikiem, pale-

● Saimniece rāda, kā skalu grozam pamatu darināt.

poties ar tēva Ādama Kāpostīņa darinātajiem māla podiem.

Ienākot klēti, kur ierīkots muzejs, pretī uzvērta tik daudz jauku aromātu no zaļu plāvām. Saimniece rūpīgi savākusi un sakārtojusi zaļu tējas. Smaržu kokteilis nāk arī no bērzu slotām, no senām lietām un pavisam nesen pītajiem groziem, no alus mucām un nesen ievāktā medus. Saimniece aicina izmēģināt senās lietas – gan ar sirpi rudzus plaut, gan ar spriguliem kult, gan vilnu ratiņā vērt, gan lūkus plēst, gan grozam pamatu sapīt, bet beigās arī pašcepto maizīti ar medu nogaršot, arī alutiņu no Boļslava tēva darinātās mučeles nobaudīt.

«Rēzeknes Vēstis»

CVK iesniegts Satversmes grozījumu projekts

Pirmdien politiskā apvienība «Centrs» Centrālajai vēlēšanu komisijai (CVK) iesniedza 10 587 pilsoņu parakstītu Satversmes grozījumu projektu. Apvienība ierosina grozīt Satversmes 35. pantu, izsakot to sekojošā redakcijā: «*Valsts Prezidentu ievēl Latvijas pilsoņi uz četriem gadiem vispārīgās, tiešās un aizklātās vēlēšanās saskaņā ar Valsts Prezidenta vēlēšanu likumu.*»

Atbilstoši likumam «Par tautas nobalsošanu un likuma ierosināšanu» tiesības iesniegt CVK pilnīgi izstrādātu likumprojektu vai Satversmes grozījumu projektu ir ne mazāk kā 10 000 balsstiesīgajiem Latvijas pilsoņiem. Tāpēc, lai konstatētu, cik balsstiesīgo Latvijas pilsoņu ir parakstījuši politiskās apvienības «Centrs» izstrādāto Satversmes grozījumu projektu, tuvākajās dienās CVK uzsāks iesniegto parakstu pārbaudi. Ņemot vērā iepriekšējo pieredzi, parakstu pārbaude varētu ilgt aptuveni 20 dienas. Tās laikā tiks konstatēts, vai kāds no pilsoņiem nav parakstījis vairākkārt, vai visi parakstījušie ir vēlētaji un vai paraksti noformēti saskaņā ar likuma prasībām (apliecināti pie notāra, bāriņtiesā vai pagastā).

Ja iesniegto Satversmes grozījumu projektu būs parakstījuši vismaz 10 000 vēlētaji, CVK izsludinās nākamā likuma ierosināšanas posmu — 30 dienu ilgu parakstu vākšanu. Lai Satversmes grozījumu projektu varētu iesniegt Saeimā, parakstu vākšanas laikā tas būs jāparaksta ne mazāk kā vienai desmitajai daļai no pēdējās Saeimas vēlēšanās balsstiesīgo pilsoņu skaita.

Šādā kārtībā iesniegtais Satversmes grozījumu projekts stāsies spēkā, ja Saeima to pieņems bez labojumiem. Suvukārt, ja Saeima izstrādāto Satversmes grozījumu projektu bez satura labojumiem nepieņems, par to būs jāriko tautas nobalsošana.

Pēdējoreiz paraksti likuma ierosināšanai tika vākti 2000. gadā, kad CVK tika iesniegts likumprojekts «Grozījumi Enerģētikas likumā». CVK organizētajā parakstu vākšanā šo likumprojektu atbalstīja 307 330 vēlētaji jeb 22,9% no pēdējā Saeimas vēlēšanās balsstiesīgo Latvijas pilsoņu skaita. Likumprojekts tika iesniegts Saeimai, kas to pieņēma bez satura grozījumiem, un likuma grozījumi stājās spēkā.

Kristīne Bērziņa,
CVK priekšsēdētāja palīdzce

Četri palīgi par vienu algu!

Ierīkojiet vairāku datoru interneta pieslēgumu par vienu fiksētu mēneša maksu!

Jūs iegūstat:

- iespēju samazināt ikmēneša izmaksas ar katru interneta lietotāju (1 interneta lietotājs – tikai **Ls 12,45**);
- 1–4 pastāvīgos interneta pieslēgumus;
- 1–4 e-pasta kastītes;
- iespēju jebkurā laikā veikt elektroniskos norēķinus interneta bankā;
- neierobežotu piekļuvi arī starptautiskajam internetam visu diennakti.

Starta DSL
Ls 49,80!

Lai iegūtu papildu informāciju, zvaniet pa bezmaksas tālruni **800 80 40** vai jautācijiet Lattelekom pakalpojumu konsultantiem vai tirdzniecības partneriem.

Starta DSL www.lattelekom.lv/BiznesaDSL

Lattelekom

Esam
tuvāk

POLITISKĀ REKLĀMA

Par "CENTRU" - par lepnu, pārtikušu un drošu Latviju!

Ausma Cimdiņa

Profesore,
grāmatas par
Latvijas prezidentu
Vairu Viķi-Freibergu
"Brīvības vārdā"
autore

Es bieži sev jautāju - vai maz ir vērts atcerēties Atmodas ideālus laikā, kad plaša starp tautas vairākumu un politisko eliti ir sasniegusi traģiskus apmērus, kad šodienas Latvijā vieni cieš no bada, bet otri no pārēšanās, kad uzraksts valdības namā "Viens likums, viena taisnība visiem" ir kļuvis par apsmieklu.

Bet es tomēr ticu, ka mēs spējam iedegt Atmodas laika ticības liesmu sevi un tā ideālus padarīt par mūsu nākotnes vadmotīvu. Tieši tādejā tapa šī grāmata, tieši tādejā es pati nevaru palikt malā no aktīvās politikas.

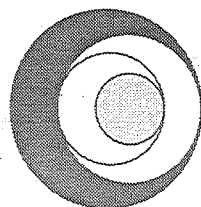
5. oktobrī, ejot pie vēlēšanu urnām, atcerieties - tieši mēs un tieši šodien ar savu balsi lemjam Latvijas valsts - tātad arī savu likteni.

Ausma Cimdiņa

AUSMA CIMDIŅA

BRĪVĪBAS
VĀRDĀ

2001

CENTRS
POLITISKĀ APVIENĪBA

16. saraksts

6. Līvānu pilsētas Rīgas iela.

Ar vēsturnieces,
Līvānu ģimnāzijas
skolotājas SANDRAS
MASKALĀNES atbalstu
publicējam pētījumu
par Līvānu centrālās –
Rīgas ielas vēsturi

Pilsēta senatnē

Jau 10. gadsimtā Līvānu apmetne bija novada administratīvais, tirdzniecības un amatniecības centrs, kas ietilpa seno latgaļu Jersikas valstī. Līdz 16. gadsimtam Līvānus sauca par Dubnu jeb Dubnavu (*Dubnaw*). Dubnavas izaugsmi sekmēja izdevīgais ģeogrāfiskais stāvoklis – senais ūdensceļš pa Daugavu un Dubnu, kā arī blakus esošie zemes ceļi.

Pēc vācu krustnešu iebrukuma, no 13. gadsimta beigām līdz 16. gadsimta beigām, Līvānu teritorija ietilpa Livonijā, Rīgas arhibīskapa valstī un piederēja Rīgas arhibīskapa vasaļiem Konrādam Meiendorfam un Johana Ikšķiļa (Bardevisa) dzimtai. Dokumentos nocietinātā apmetne – Dubnavas pils – pirmo reizi minēta 1289. gadā. No 1508. gada Līvāni piederēja Rīgas arhibīskapa vasaļim Jurgenam Līvem (Līvenam) un tā pēcnācējiem. 1533. gadā Līveni Dubnas kreisajā krastā pie tās ietekas Daugavā uzcēla savu muižu, ko nosauca par Līvenhofu (*Lievenhof*). Tā Līvāni ieguva savu tagadējo nosaukumu.

Pēc Livonijas kara Līvāni ietilpa Polijas – Lietuvas pārvaldītajā Pārdaugavas hercogistē, un līdz 1772. gadam atradās poļu Infantilijas (Latgales) teritorijā. Poļu laikā Līvāni piederēja Brestas zemes tiesnesim, magnātam Leonardam Pocejam un Krustpils muižas īpašniekam baronam Nikolajam Korfam un tā pēcnācējiem. Korfu dzimtai Līvāni piederēja līdz 1920. gadam.

1772. gadā pēc Polijas sadalīšanās Latgali ieguva Krievijas impērija, un tā kļuva par Vitebskas guberņas sastāvdaļu. Līvāni ietilpa šīs guberņas Daugavpils apriņķī. 1824. gadā valdība Līvānu ciemam oficiāli piešķīra miesta tiesības un atļāva rīkot gadatirgu Lielā gavēņa otrajā nedēļā. 1861. gadā tika izveidots Līvānu pagasts, un tas pastāvēja līdz Otrā pasaules kara beigām.

Pirmās Latvijas brīvvalsts gados Līvānu pagasts bija sadalīts četros novados – Jaunsmuižas, Līvānu, Rožupes un Jersikas. Pagasts Daugavas kreisajā krastā robežojās ar Dignājas un Rubenes, bet Daugavas labajā krastā – ar Vīpes, Atašienes, Rudzātu, Vārkavas, Kalupes un Liksnas pagastu. 1926. gada 7. jūnijā Līvānu miestam piešķīra pilsētas tiesības.

No padomju okupācijas sākuma līdz 1949. gadam Līvāni ietilpa Daugavpils rajonā, bet 1950. gadā tika izveidots Līvānu rajons. Tās tika likvidēts 1960. gadā, kad Līvānus pievienoja Krustpils (no 1960. līdz 1961. gadam), bet pēc tam – Jēkabpils rajonam (no 1961. līdz 1962. gadam). No 1963. gada Līvāni tika iekļauti Preiļu rajonā. 1999. gada nogalē tika izveidots Līvānu novads.

Pilsētas nami – mēmie liecinieki

Lai gan Līvāniem ir ļoti bagāta un sena vēsture, tajos nav valsts mēroga izcilu arhitektūras pieminekļu vai kultūrvēsturisku objektu. Vienīgais valsts nozīmes arhitektūras piemineklis ir Līvānu katoļu baznīca, kas uzcelta 1861. gadā Daugavas stāvkraštā Svētā Erceņģeļa Miķeļa godam.

Tomēr arī necilajām Līvānu vecajām ēkām ir liela nozīme. Tās ir agrāko laiku mēmie liecības, kuras glabā tajās mitušo cilvēku auru un stāsta par dzīvi Līvānos pirms daudziem gadu desmitiem.

Līvānu nami atspoguļo pilsētas izaugsmi – saimniecisko, sabiedrisko un reliģisko dzīvi, izglītības un kultūras līmeni, kāds bija no 19. gadsimta līdz mūsdienām.

Diemžēl lielākā daļa Līvānu ēku tika sagrautas abos pasaules karos, tāpēc Līvānos nav ēku, kas būtu vecākas par 19. gadsimtu. Daļa ēku tika nojautas pēc kara, daļa ir avārijas stāvoklī. Šobrīd svarīgi ir sakopt un saglabāt tās ēkas, kuras vēl nav nojauktas. Galvenais arguments, kāpēc šīs ēkas būtu jāaizsargā, ir pagātnes notikumi, kas tajās norisinājušies un bijuši nozīmīgi Līvānu vēsturē.

Senākās ēkas – bijušie krogi

Pie Līvānu kultūrvēsturiskajiem objektiem neapstrīdami pieder

Rīgas iela, jo Līvānu pilsēta vēsturiski izveidojusies un paplašinājusies abpus lielceļam Rīga – Daugavpils, un Rīgas iela ir viens no šīs maģistrāles posmiem.

No Līvānu vēsturiskās apbūves Rīgas ielā daļēji ir saglabājušās dažas rūpniecības uzņēmumu un sabiedriskās ēkas, bet visvairāk – tirdzniecības ēkas.

Vecākie Rīgas ielas nami ir 19. gadsimta sākumā uzceltie divi krogi un noliktava Rīgas ielā 106a, kur tagad atrodas veikals «Santa Monika».

Rīgas ielā 312 19. gadsimta sākumā no mūra uzcēla tā saukto Balto krogu. Mūsdienās kroga dienvidu daļa ir nojaukta, bet vēl tagad krogus ēkai ir saglabājis vecais sarkano dakstiņu jumts. Šajā ēkā arī 20. gadsimta 20.-30. gados darbojās vīna un degvīna tirgotava, P.Timoškeviča maiznīca un konditoreja. Tajā rīkoja tautas tiesas sēdes, demonstrēja kinofilmās, rādīja teātra izrādes, te notika baptistu un luterāņu dievkalpojumi.

Otrs mūra krogs – Pasta krogs – Rīgas ielā 114a 19. gadsimtā un 20. gadsimta sākumā apkalpoja pasta vedējus un valdības ierēdņus. Kā krogs, vēlāk traktieris, tas pastāvēja līdz Otrajam pasaules karam. Pēc kara krogus ēkai uzbūvēja otro stāvu no koka un ierīkoja dzīvokļus, bet mūsdienās tajā darbojas veikals.

Rīgas – toreiz Maskavas iela

19. gadsimtā un 20. gadsimta sākumā Rīgas iela, ko tolaik dēvēja par Maskavas ielu, bija nebrūģēta un neapgaismota. Rudeņus un pavasaros, kā arī pēc lietus iela bija tā izdangāta, ka rati grima dubļos līdz asīm. Gar ielas malām bija izrakti grāvji, lai novadītu ūdeņus. Pāri tiem bija pārlikti šķērskoki, kas bija klāti ar dēļiem, lai kājāmgājēji tiktu pāri.

Gar ielas abām pusēm gandrīz nepārtrauktā rindā stiepās vienkārša koka mājeles un veikaliņi. 19. gadsimtā celtās mājas bija ļoti mazas, cieši sablīvētas viena pie otras. Tas izskaidrojams ar to, ka Līvānu īpašnieks, barons Nikolajs Korfs bija noteicis lielu zemes rentes maksu, un iedzīvotāji varēja atļauties iznomāt ļoti mazus apbūves gabalus. Tikai pirmās

● Trīsdesmitie gadi, ar laivu pa Dubnu. Kreisajā pusē redzamajā darbojas SIA «Mežrozīte HES» elektrostacija.

Latvijas brīvvalsts laikā Rīgas iela tika labiekārtota, 20.-30. gados to nobruģēja, ierīkoja apgaismojumu un apzaļumoja.

Pirmais kooperatīvais veikals

Nozīmīgu vietu Līvānu vēsturē ieņem ēkas Rīgas ielā 75 un 75a. Pēc 1905. gada revolūcijas Latgales atmodas laikā arī Līvānu pagastā, tāpat kā visā Latgalē, izskanēja aicinājums celt latviešu turību un materiālo labklājību. Saimnieciskās dzīves celšanā Latgalē aktīvi iesaistījās katoļu garīdznieki. Viens no tiem bija Līvānu draudzes prāvests Vitālijs Treibšo, kura vadībā 1909. gadā tika nodibināta Līvānu krājaizdevu sabiedrība «Pašpalīdzība». Tā bija otrā vecākā biedrība Līvānos. Pirmā – Līvānu brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība – tika nodibināta 1896. gadā. 1912. gadā krājaizdevu sabiedrībā «Pašpalīdzība» bija apmēram 700 biedru un ap 70 000 zelta rubļu noguldījumu. Par saviem līdzekļiem sabiedrība 1912. gadā Rīgas ielā 75 uzbūvēja divstāvu ķieģeļu māju, kurā atvēra pirmo kooperatīvo veikalu Līvānos. Veikalā varēja nopirkt lauksaimniecībā nepieciešamās mašīnas un citas preces.

Biedrības «Pašpalīdzība» darbību pārtrauca Pirmās pasaules karš. Pēc kara biedrības darbs atjaunojās. Karā izpostītās telpas Rīgas ielā 75 atjaunoja un mājas pirmajā stāvā atvēra kooperatīva «Pašpalīdzība» Līvānu nodaļas veikalu. Arī pēc Otrā pasaules kara šajā ēkā atvēra universālveikalu, kurš tur darbojās līdz pat mūsdienām.

Biedrības nams

Lai rosinātu ne tikai sabiedrisko, bet arī kultūras dzīvi Līvānos, 1912. gadā biedrība «Pašpalīdzība» pārbūvēja veco Līvānu pagasta magazīnas klēti (Rīgas ielā 75a) un otrajā stāvā ierīkoja zāli

un skatuvi. Biedrības telpās un veikalos tika izplatīta arī latgaļu avīze «Dryva», latgaļu kalendāri, žurnāls «Zemkopis» un grāmatas par lauksaimniecību.

1913. gadā notika biedrības nama zāles svinīga atklāšana. Koncertā dziedāja Līvānu katoļu draudzes koris skolotāja un ērgelnieka Šteinbriķa vadībā (tas bija pirmais koris Līvānos). Biedrības zālē tika rādītas arī pirmās mēmas filmas. Zāle kalpoja gan koncertiem, gan teātra izrādēm, gan sanāksmēm. Pēc Pirmā pasaules kara zāli nodeva dažādu biedrību rīcībā un namu, kurā tā atradās, sāka saukt par Biedrības namu.

20. gadsimta 20.-30. gados Biedrības namā saimniekoja gan strādnieku arodbiedrība, gan lauksaimniecības biedrība «Arāja spēks», gan Latvijas katoļu jaunatnes biedrības Līvānu nodaļa, gan Latvijas zemnieku jaunatnes savienība.

1935. gadā sarīkojumu zāli nodeva Līvānu aizsargu rīcībā. 1934. gada vasarā, kad Līvānus apmeklēja tolaik vēl ministru prezidents Kārlis Ulmanis, Biedrības nama zālē viņam par godu notika svinīgs pasākums. Jāpiebilst, ka savā otrajā cemošanās reizē Līvānos 1940. gada vasarā K. Ulmanis apmeklēja Līvānu komercskolu un Līvānu pienotavu.

Pēc kara Biedrības namu pārdēvēja par tautas namu, vēlāk par kultūras namu, kurš minētajās telpās darbojās līdz 1974. gadam. 1950. gadā nama otrajā stāvā atklāja kinoteātri.

Komercskolas ēka Rīgas ielā 104

Interesanta ir ēkas Rīgas ielā 104 vēsture. Šī divstāvu sarkano ķieģeļu ēka tika uzbūvēta 19. gadsimta beigās kā tekstilfabrikanta Rabuhina dzīvojamā māja. Tekstilfabrika atradās Dubnas otrajā krastā un līdz mūsdienām nav saglabājusies.

● Stāvēt pie tirgotavas varēja ērti vērot vienmēr dzīvo Rīgas ielu. 1936. gadā Līvānos darbojās ap 300 siktirgotavas.

Ierīkoja spēkstaciju, ūdensdzirnavas un vilnas vērptuvi. Tagad tur

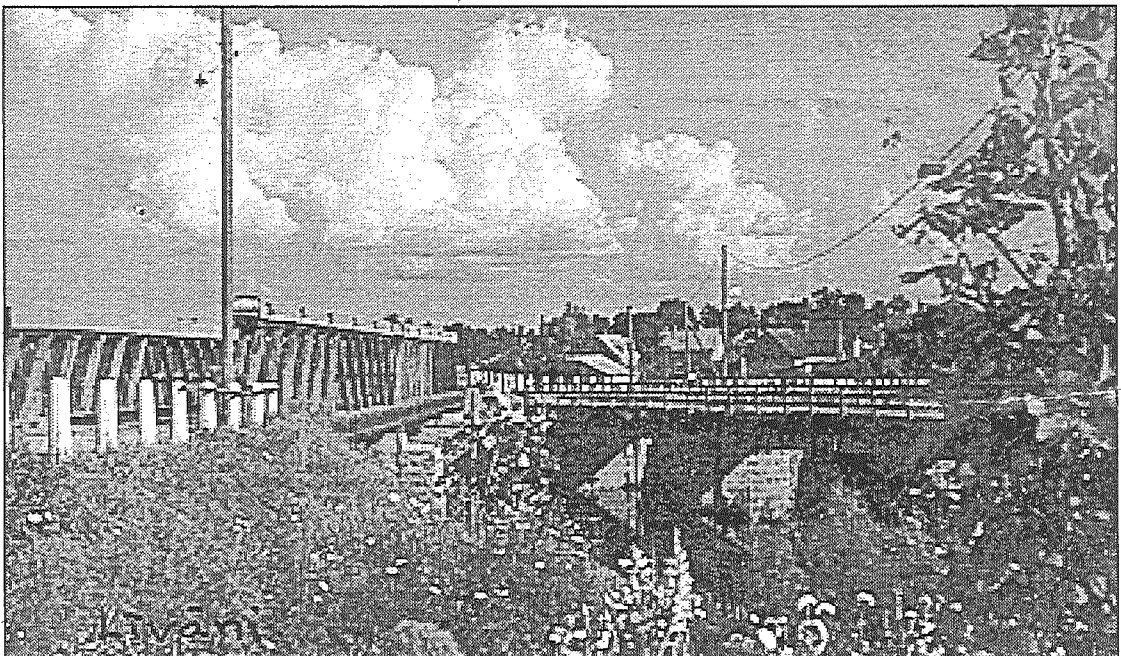
● No tirgus pa Rīgas ielu, kuru tikai Latvijas pirmās brīvvalsts laikā nobruģēja un ierīkoja tās apgaismošanu.

● P.Timoševiča maiznīca 20. gadsimta 20.-30. gados darbojās Rīgas ielā 213.

Pēc Pirmā pasaules kara ēkā ierīkoja tirgotāja Faktora veikalu, dažas telpas irēja arī Līvānu sešklasīgā pamatskola. 1931. gadā tajā atvēra pilsētas komercskolu. Pēc kara tā tika pārdēvēta par ekonomisko tehnikumu, bet piecdesmitajos gados – par Līvānu lauksaimniecības tehnikumu, kurš

savu darbību izbeidza 1956. gadā. 20. gadsimta sākumā izglītības un kultūras attīstību Līvānos veicināja arī A.Zvanītājs, kuram piederēja grāmatu un rakstāmlietu pārdošana un izdevniecība. A.Zvanītājs 1908. gadā izdeva F.Kempa «Myusu tautas teikas un posokas», barona J.Manfeiteļa

● Autotransporta tiltam pār Dubnu vēlāk pievienojās arī dzelzs «brālis» — dzelzceļa tilts, pa kuru Rīgas – Daugavpils virzienā steidzās tvaika lokomotīves.

grāmatu «Vinsātā», Ceļaveira grāmatu «Zemes bogoteiba» un citas. A.Zvanītāja apgādā līdz 1914. gadam iznāca arī «Dzimitenes kalendārs». A.Zvanītāja veikals Līvānos darbojās arī pirmās Latvijas Republikas laikā.

Valsts, pašvaldības un rūpniecības ēkas

No valsts un pašvaldības iestādēm, kas darbojās starp abiem pasaules kariem, ir saglabājusies Līvānu policijas ēka un Līvānu pilsētas domes un valdes ēka Rīgas ielā 216a. No 1930. gada valdes ēkā darbojās ebreju pamatskola, bet piecdesmitajos gados uz šejieni tika pārcelts ekonomiskais tehnikums.

Rīgas ielā ir saglabājušās arī divas senas rūpniecības uzņēmumu ēkas. Jau 1872. gadā pie tilta pāri Dubnas upei tās labajā krastā uzcēla celulozes fabriku, kura darbojās ar ūdens spēku. Fabrika no-

dega Pirmā pasaules kara laikā. 1920. gadā ražošanas sabiedrība «Straume» uz veco ūdensdzirnavu pamatiem uzcēla elektrisko spēkstaciju, ūdensdzirnavas, kā arī vilnas vērptuvi, krāsotavu un kokmateriālu zāģētavu. Piecdesmitajos gados ūdensdzirnavu aizsprostu un daļu ēku nojauc, bet mūsdienās tajā vietā ir atjaunota kādreizējā Straumes HES spēkstacija. 1938. gadā uz pašas Līvānu ziemeļu robežas Rīgas ielas galā uzcēla jaunu, skaistu un baltu mūra ēku – Līvānu apkārtnes piensaimnieku sabiedrības pienotavu. Uzņēmums lauksaimnieku atvesto pienu pārstrādāja sviestā un sierā. Pienu veda no Līvāniem, Dignājas un Zasas pagastiem. Ēka mūsdienās ir pilnībā saglabājusies. Padomju varas pirmajos gados ēkā turpināja darboties pienotava, vēlāk tika ierīkots limonādes cehs.

Aptiekas un klinikas

Kaut arī ar stipri izmainītu ēkas ārējo fasādi, tomēr vēl saglabāju-

sies Līvānu aptiekas ēka Rīgas ielā 184. Šajā aptiekā 30. gados par farmaceitu strādāja bioķīmiķis, bioloģijas zinātnieks Jūda Krēmers, dzimis līvānietis. Otra Līvānu pagasta valdes aptieka tika atvērta 1925. gadā, Rīgas ielā 114. Aptieka šajā ēkā darbojas jau 76 gadus.

Ar nelielām ārējām izmaiņām saglabājusies divdesmitajos gados uzceltā Līvānu ārsta Alfrēda Bekera privātklīnika Rīgas ielā 89, tagad klīnikas telpās darbojas veikals «Avenīte», fotosalons «Minox» un videonoma.

Pārējās Rīgas ielas ēkas galvenokārt bijušas mājamatnieku darbnīcas un tirdzniecības iestādes – bodītes, tējnicas un traktieri, kuru īpašnieki pārsvarā bija ebreji. Pēc statistikas ziņām 1936. gadā Līvānos darbojās 300 tirgotavas. Šīs koka ēkas pamatā saglabājušās pilsētas centrā un Dubnas labajā krastā.

PATĒRĒTĀJU INTEREŠU AIZSARDZĪBAI

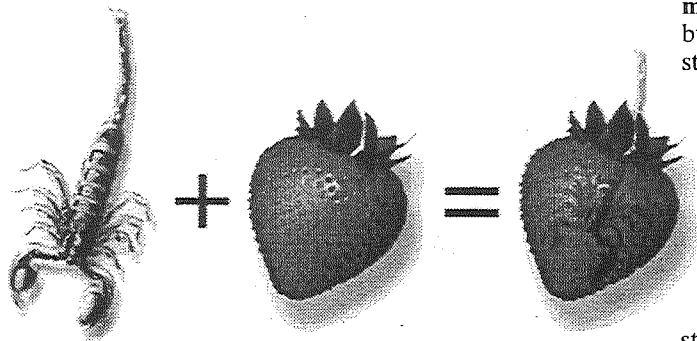
Kas jāzina par ģenētiski modificētu pārtiku

Ģenētiskā modifikācija ir mērķtiecīga īpašību piešķiršana auga vai dzīvnieka organismam ar ģēnu starpniecību.

Informācija par organismam raksturīgajām īpašībām ir ietverta ģēnos. Zinātnieki ir iemācījušies noteikt ģēnus, kuri ir atbildīgi par kādu noteiktu organisma īpašību un ievietot tos kādā citā organismā. Piemēram, organisma «a» ģēnu, kurš ir atbildīgs par vēlamo īpašību, ievietot organismā «b». Rodas organisms «c», kurš īstenībā ir organisms «b» ar vēlamajām organisma «a» īpašībām.

Ar ģenētiskās modifikācijas palīdzību var radīt organismus ar visdažādākajām īpašībām. Piemēram, kartupeļus, ar lielāku cietes saturu, augļus un dārzeņus, kas izturīgāki pret kaitēkļiem, vai labību, kas ir izturīga pret herbicīdiem un citām īpašībām.

Ģenētiski modificēta pārtika ir ģenētiski modificēti orga-

nismi, ko lieto uzturā bez iepriekšējas pārstrādes (piemēram, augļi un dārzeņi); pārtikas preces, kas pilnīgi vai daļēji ražotas no materiāliem, kas iegūti no ģenētiski modificētiem organismiem.

Visbiežāk sastopamā ģenētiski modificētā pārtika ir soja, kukurūza, rapsis, tomāti, ķirši, melones, labība, kartupeļi, cukurbietes, cigoriņi un cita.

Piemēram, visai bieži pārtikas ražošanā izmanto soju. Sojas produkti vai olbaltumvielas ietilpst 20 000-30 000 dažādos izstrādājumos, tas ir, apmēram

60 procentos no pārtikas precēm (margarīnā, majonēzē, salātu mērcēs, konfektēs, zīdaiņu pārtikā, maizes uzlabotajos, gaļas izstrādājumos), savukārt no sojas ražotais lecitīns ietilpst kakao dzērienos, saldējumos, jogurtos un citur.

Informācija par ģenētiski modificētu materiālu klātbūtni pārtikas precē jāmeklē preces marķējumā. Iekavās aiz sastāvdaļas, kura satur ģenētiski modificētus organismus, nosaukumā būs vārdi «ražots no ģenētiski modificēta ...» vai «satur..., kas ražots no ģenētiski

modificēta...». Šādi vārdi var būt atsevišķā piezīmē aiz sastāvdaļu saraksta, ar zvaigznīti «*» to attiecinot uz attiecīgajām preces sastāvdaļām.

Ģenētiskā modifikācija ir salīdzinoši jauna un līdz galam neizpētīta parādība, tāpēc **pret ģenētiski modificēto pārtiku jāizturas piesardzīgi**. Ar šodienas metodēm nav izdevies neapstrīdami pierādīt, ka ģenētiski modificēta pārtika ir pilnīgi nekaitīga cilvēku veselībai, kā arī nav pierādīts pretējais.

Bīstama varētu būt ģenētiskās modifikācijas neprognozējamo blakus produktu ietekme uz cilvēka hormonālo regulāciju un imūnsistēmu. Organismā ievietotie svešie cita organisma ģēni varētu ietekmēt tā vielmaiņu un izsaukt alerģisku vai toksisku vielu palielinātu uzkrāšanos, kas, savukārt, varētu nevēlami ietekmēt cilvēka veselību.

Katram ir brīva iespēja izvēlēties lietot vai nelietot uzturā ģenētiski modificētu pārtiku.

Sekoiet norēķinam

Vai esat piedzīvojuši šādu situāciju? Jūs veikalā ieraugāt paziņojumu par cenu atlaidi vai izpārdošanu un atsevišķi nōvieto tu kādu preci, piemēram, zivju konservus. Reklāma vēsta, ka tiem ir samazināta cena, kā arī norādīta iepriekšējā un jaunā cena. Jūs iepirkumu grozīnā ieliekat pāris kārbīņas un dodaties tālāk,

bet pie kases pārsteigti atklājat, ka kases aparāts «nolasa» preces cenu pēc svītru koda, un tā atšķiras no tās, kāda bija paziņojumā par cenu atlaidi.

Izrādās, ka kases aparātam šīs jums patīkamās cenu pārmaiņas nemaz nav «zināmas». Kases aparāts joprojām par pareizo uzskata to cenu, kas precei bija pirms izpārdošanas

izsludināšanas un cenu atlaižu noteikšanas.

Ja norēķinu vietā pārdevējs preces cenu liek «nolasīt» kases aparātam pēc svītru koda, tad pircējam ir jāseko, lai pēc katras preces cenas nolaišanās kases aparāta displejā (informācijas ekrānā) parādās tieši tā cena, kāda bija norādīta precei, kad to izvēlējāties. Par kat-

ru neatbilstību pasakiet pārdevējam.

Ja pirkumu sver ar elektroniskajiem svariem, pircējam jāseko svaru displejam, vai pārdevējs ir «uzlicis» tādu cenu, kādu redzējat preces cenu zīmē vai cenu sarakstā.

Pārdevējs jūs apmeklēs mājās vai piedāvā preci uz ielas

Ja atlicināta naudiņa kādam pirkumam, tad pircējs pēc savas vēlēšanās var apmeklēt vairākus veikalus, salīdzināt cenas, izvērtējot un apsverot visus piedāvājumus. Pircējs ir situācijas noteicējs un lēmuma pieņemšanu par pirkumu var mierīgi apsvērt. Taču dzīvē nereti pārdevējs kā veikala vai firmas pārstāvis preci var negaidīti piedāvāt jums uz ielas vai arī ierasties mājās, kā arī darbavietā.

Tas nav nekas neatļauts un nelikumīgs, taču šādi apmeklējumi un piedāvājumi cilvēku visbiežāk pārsteidz nesagatavotu. Vienlaicīgi tiek ierobežota izvēles brīvība, nav iespēju pienācīgi novērtēt arī preces derīgumu. Piemēram, attālas lauku viensētas iedzīvotājam, kurš reti dodas uz veikaliem,

šādā gadījumā nav iespēju salīdzināt piedāvātās preces cenu un kvalitāti ar tādu pašu preču cenām un kvalitāti veikalā. Pārdevējs veikli prot iestāstīt par vienreizējo kvalitāti, par zemo cenu, un klausītājs preci nopērk, kaut arī dažas stundas atpakaļ viņam ne prātā nebija nācis par šādas lietas nepieciešamību. Nereti pārdot gribētāji aktīvi uzdarbojas arī brīvā laika pavadīšanas vietās, jo atpūtnieku ir pārņemis brīvdienu noskaņojums, un viņš atmetis savu dzelzaino loģiku.

Visos šajos gadījumos tiek ietekmēta vai pat ierobežota pircēja lēmuma pieņemšanas brīvība. Pastāv risks, ka viņš var pieņemt nepārdomātu lēmumu attiecībā uz pirkumu, kas, pārdevējam, protams, ir ļoti izdevīgi.

Kā rīkoties, lai aizstāvētu savas intereses?

Jāatceras, ka jums nav jāuzkla-

sa tirdzniecības aģenta monologs un jāuzsāk ar viņu sarunas par preču pirkšanu. Ja piedāvājums tomēr ieinteresējis, tad parādiat, ka zināt, kā šādi darījumi kārtojami. **Pajautājiet**, vai jums būs iespējams izmantot atteikuma tiesības, kā arī palūdziet jums iedot atteikuma veidlapu, lai varētu iepazīties ar atteikuma tiesību aprakstu. **Pārliecinieties**, vai atteikuma veidlapā norādīts: pārdevēja nosaukums (firma), vārds, uzvārds (tirdzniecības aģents var būt arī fiziska persona, kas preces piedāvā un pārdod savā vārdā), adrese, atteikuma tiesību izmantošanas termiņš. **Painteresējieties**, vai saņemsiet dokumentu (čeku, kvīti) par veiktajām iemaksām vai izdarīto samaksu. Neko neparakstiet pārsteidzīgi un neizlasot.

Atteikuma tiesības var izmantot, lai atkāptos no līguma, kas noslēgts ārpus pastāvīgās tirdz-

niecības vietas, piemēram, ja pārdevējs jūs apmeklējis mājās vai darbavietā. No šāda līguma jūs varat atkāpties 14 kalendāra dienu laikā pēc tā noslēgšanas.

Ja jūs atkāpāties no šāda līguma, pārdevēja pienākums ir atmaksāt jums visas jūsu veiktās iemaksas. Atteikuma tiesības ir izmantojamas arī, lai atteiktos no distances līguma, kas noslēgts, pamatojoties uz pārdevēja piedāvājumu, kas izteikts ar adresētu vai neadresētu iespieddarbu, tipveida vēstuli, katalogu, presē publicētu reklāmu, kurai pievienots pasūtījuma kupons, telefona, faksa, elektroniskā pasta vai interneta starpniecību, televīzijas, radio un citu informācijas nosūtīšanas vai pārraidīšanas līdzekļu starpniecību.

Kā rīkoties, lai varētu izmantot atteikuma tiesības?

Saņemiet no pārdevēja pirms pirkšanas vai pirkuma līguma noslēgšanas brīdī rakstveida atteikuma veidlapu un pārliecinieties, vai tajā ir norādīti pārdevēja nosaukums (firmai), vārds, uzvārds, adrese, sniegts atteikuma tiesību apraksts, noteikts atteikuma tiesību izmantošanas termiņš. Noteiktajā termiņā ierakstītā vēstulē nosūtiet rakstveida atteikumu. Bet jūsu pienākums ir atteikuma termiņa laikā nodrošināt preces un tās kvalitātes saglabāšanu, kā arī atdot pārdevējam preci atpakaļ tajā vietā, kur jūs to saņēmāt, vai citā jūsu norādītā vietā, ja tam piekrit pārdevējs.

Grozījumi Patērētāju tiesību aizsardzības likumā

Likumdošanas izmaiņas patērētāju tiesību aizsardzības sfērā, kas stāsies spēkā 2003. gada 1. janvārī, paredz ražotāja, pārdevēja un pakalpojumu sniedzēja pienākumu nodrošināt preces vai pakalpojuma atbilstību līguma noteikumiem un pagarina atbildības periodu.

No 2003. gada 1. janvāra pretenziju pieteikšanas termiņš būs divi gadi no preces iegādes vai pakalpojuma sniegšanas dienas. Ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs ir atbildīgs par jebkuru neatbilstību līguma noteikumiem, kas eksistē preces pārdošanas vai pakalpojuma sniegšanas brīdī.

Likuma grozījumi arī paplašina pakalpojuma jēdzienu, norādot, ka arī līguma pildīšana, saskaņā ar kuru tiek iznomāta kāda lieta, ir uzskatāma par pakalpojumu. Papildināts arī nosacījumu klāsts, kas raksturo, kādi līguma nosacījumi uzskatāmi par netaisnīgiem.

Likuma grozījumi paredz arī aizliegumus, un tie ir sekojoši: vārda «garantija» un citas līdzīgas nozīmes vārda lietošana aizliegta, ja tas neatbilst likumā noteiktajām prasībām; pārdevējam aizliegts piedāvāt vai pārdot viltotu preci.

Kā ļoti nozīmīgs likuma grozījums jāatzīmē tas, ka šobrīd ieviestas jaunas likumdošanas normas, kas regulē izpārdošanas un cenu atlaižu izsludināšanas. Šādiem pasākumiem jānorit ierobežotā laika posmā, turklāt attiecīgās preces vai pakalpojuma cena, kurai tiek noteiktas atlaides, nedrīkst mainīties vismaz mēnesi pirms cenu pazemināšanas, atlaižu vai izpārdošanas publiskas izsludināšanas.

Ar plašu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izklāstu un tā grozījumiem var iepazīties Preiļu nevalstisko organizāciju centrā un Latvijas patērētāju interešu aizstāvības centrā «Preiļi».

Vienlaikus var saņemt informāciju par līgumiem (noslēgšanu, netaisnīgiem līguma noteikumiem, pienākumu sniegt informāciju, kas jāzina par reklāmu, kas jāzina par noteiktas mērvienības un cenu norādīšanas kārtību, pienākumu nodrošināt atbilstību līguma noteikumiem, darījumu noformēšanu, preces piegādi, patērētāju kredītu). Patērētāji var uzināt, kā tiek aizstāvētas viņu intereses preču apmaiņas, garantijas, pretenziju gadījumos, kādas prasības un kādā kārtībā var izvirzīt pārdevējiem un pakalpojumu sniedzējiem, par netradicionāliem līgumiem, par lietotu preču pirkšanu, kā arī par pārtikas produktu pirkšanu.

KAIMINU RAJONOS

Precizē plānošanas reģionu robežas

Līdz 1. septembrim pašvaldībām bija jāpieņem lēmumi par to, kurā plānošanas reģionā tās turpmāk vēlas darboties, un par to jāinformē Pašvaldību lietu pārvalde. Jēkabpils dome pēdējā sēdē nolēma sadarboties ar Zemgales plānošanas reģionu. Cik zināms, lauku pašvaldību vadītāju vidū pilnīgas vienotības nav. Daļa pagastu vēlas sadarboties ar Zemgales plānošanas reģionu, bet ir arī tādi, kas savu vietu redz Latgalē. Atbilstoši Reģionālās attīstības likumam, ņemot vērā pagastu viedokļus, tiks precizētas plānošanas reģionu robežas, bet pēc tam notiks to dibināšana, uzaicinot visu sadarbībā ieinteresēto pašvaldību pārstāvjus.

«Brīvā Daugava»

JĒKABPILS RAJONĀ

Luksofora uzturēšana izmaksā dārgi

30. augustā tika iedarbināts luksofors pie gājēju pārejas Rīgas ielā, iepretim Jēkabpils pamatskolas vecajam korpusam. Luksoforā visu laiku deg sarkanā gaisma, ļaujot brīvi pārvietoties autotransportam. Lai šķērsotu pāreju, jānospiež speciāli ierīkots slēdzis, un pēc 30 sekundēm iedegsies gājējiem domāta zaļā gaisma, kas degs 15 sekundes. Ļaunprātīgi dezorganizēt transporta kustību neesot iespējams, jo tad, ja slēdzi spiedīs ik pēc brīža vai nobloķēs, luksofors sāks darboties automātiskā režīmā.

Tehnikas uzstādīšanu un visu Jēkabpili izvietoto luksoforu apkopi turpmāk veiks Daugavpils SIA «CKD-D». Viena luksofora uzturēšana mēnesī vidēji izmaksā 150 latus. Luksofors, ko uzstādīja Rīgas ielā, izmaksāja 8500 latus. Tā ir mikroprocesoru tehnika, tāpēc arī tik dārga. Jāatzīst, ka šāda tipa luksoforus bērni mēdz sabojāt, jāreķinās vidēji ar vienu bojājumu divu mēnešu laikā, kas sadārdzina uzturēšanas maksu.

Jēkabpils jaunieši tikās ar Dānijas parlamenta deputātiem

Pagājušajā nedēļā Dānijā viesojās Jēkabpils rajona jauniešu grupa. Viņi piedalījās starptautiskā

apmaiņas projektā, ko finansē Eiropas Savienības programma «Jaunatne». Kopā ar vienaudžiem no Dānijas, Čehijas, Īrijas, Maltas un Grieķijas jēkabpilieši piedalījās sporta sacensībās, diskutējās par demokrātiju, apmeklēja nometnes norises vietas – Holbekas pilsētas domi, dabas skolu, brīvdabas muzeju, policijas iecirkni, devās izbraucienā ar buru kuģi, kur pilnīga komandas pienākumus, kā arī piedalījās dažādās darbnīcās. Divas dienas jaunieši uzturējās Kopenhāgenā, kur bija tikšanās ar parlamenta deputātiem un visu projektā iesaistīto valstu vēstniecību pārstāvjiem.

Projekta mērķis ir tuvināt dažādu Eiropas valstu jauniešus, iemācīt viņus atrasties starptautiskā vidē, diskutēt, aizstāvēt savu viedokli, iepazīt Eiropas kultūru, sekmēt jauniešu dialogu par Eiropas integrācijas jautājumiem.

Mūzikas skolai – A.Žilinska vārds

6. septembrī Jēkabpils mūzikas skolai bija vārda došanas svētki. Mācību iestāde ar koncertu, kurā piedalījās skolas absolventi un audzēkņi, godināja novadnieka, komponista Arvida Žilinska piemiņu, kura vārdā skola ir nosaukta. Apsveicēji atzina, ka šī vārda piešķiršana nav nejauša izvēle, jo Jēkabpils mūzikas skola līdz šim daudz darījusi A.Žilinska daiļrades popularizēšanā. Vokālās mākslas un jauno pianistu konkursi, kuros jāatskaņo viņa mūzika, ir guvuši starptautisku atzinību.

Kopš pastāvēšanas brīža skolu

absolvējuši 850 audzēkņi. Daudzi no viņiem darbojas ne tikai mūzikas, bet arī citās mākslas jomās.

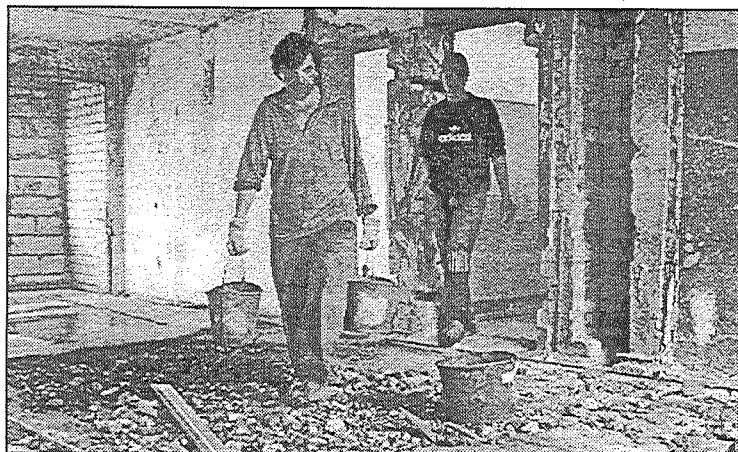
Jauni kursi un iespējas

Septembrī Nodarbinātības valsts dienesta (NVD) Jēkabpils centrs nodrošinās deviņas jaunas valsts subsidētas darbavietas jauniešiem ar profesionālo izglītību, bet bez darba pieredzes. Tāpat šomēnes izveidos trīs darbavietas pirmspensijas vecuma bezdarbniekiem.

Līdz gada beigām NVD Jēkabpils centrs organizēs Jēkabpili valsts apmaksātus pārdevēju, datoroperatoru, apdares darbu strādnieku un kokapstrādes speciālistu kursus.

Ošānos būs šūšanas fabrika

Jēkabpils pievārtē lielu šūšanas cehu šogad iecerējis atvērt Rīgā dzimušais uzņēmējs, tagad jēkabpilietis Agris Krūze. Viņš privatizējis avārijas stāvoklī esošu daudzdzīvokļu māju Salas pagasta Ošānos. No aprīļa tajā jau norit remontdarbi – tiek nojauktas starpsienas, betonēta grīda un jau iebūvētas siltumapgādes komunikācijas. Ēku apkurināšot ar gāzes katlu. Saimnieks atklāja, ka šūšanas fabrika sāks strādāt jau pēc dažiem mēnešiem un tajā būšot ap 90 darbavietu. Savukārt fabrikas «Ošāni» direktore Indra Daģe pastāstīja, ka jaunajā uzņēmumā šūšot vīriešu un sieviešu virsdrebes pasaules vadošajām firmām.

● Privatizēto ēku Ošānos, kur jau šogad būšot liela šūšanas fabrika, rekonstruē noligtie bezdarbnieki, kas veic algotos pagaidu darbus.

Jau zināms, ka cehā būs pilnīgi jaunas «Brother» tipa šujmašīnas un apģērbus šūs pēc jaunākajām tehnoloģijām. Sākumā apģērbus ražos vienīgi eksportam, bet vēlāk, iespējams, arī vietējam tirgum.

Starp 11 labāko darbu autoriem – Elkšņu pamatskolas audzēkne

7. septembrī Rīgā, Latvijas Rakstnieku savienībā, notika svinīga balvu pasniegšanas ceremonija dzejnieka Leonīda Breikšā piemiņai veltītā patriotisko sacerējumu konkursa uzvarētājiem. To rīkoja «Daugavas vanagu» organizācija un «Latvijas Radio» literāro raidījumu redakcija.

Žūrija, ko vadīja Kanādā dzīvo-

jošā latviešu dzejniece Inta Purva, no vairāk nekā 150 konkursam iesūtītajiem darbiem par labākajiem atzina 11 autoru sacerējumu. Laureātu vidū kā visjaunākā dalībnice iekļuva arī Elkšņu pamatskolas 8. klašes skolniece Madara Černauska.

Baltijas Krievu institūtam – filiāle Jēkabpilī

Šoruden Jēkabpilī mācības sāks vēl vienas augstskolas filiālē – Baltijas Krievu institūtā. Šī ir jau septītā filiāle, ko minētā mācību iestāde atvērusi Latvijā. Sākot mācību gadu, augstskolas rektors Valērijs Nikiforovs sveica pirmkursniekus – 173 jauniešus, kas studēs tiesību zinātnes, ekonomiku, menedžmentu un psiholoģiju.

«Brīvā Daugava»

RĒZEKNES RAJONĀ

Rēzeknē atklāta katoļu pamatskola

Mācību gada sākumā Rēzeknē tika atklāta Rēzeknes – Aglonas diecēzes un bīskapa Jāņa Buļa dibinātā Rēzeknes katoļu pamatskola. Vēsturiskā Rēzeknes skolas pirmā mūra ēka, kas celta 18.gs. otrajā pusē un kurā daudzi ceļazīmi dzīvei saņēmušie jaunie censoni kļuvi par skolotājiem, literātiem, inženieriem, zinātniekiem, profesoriem, pēc darba, kas ieguldīts skolas renovācijā, pārvērtusies līdz nepazīšanai. Gaismas pilna tā vēra durvis pirmajiem Rēzeknes katoļu pamatskolas bērniem.

Vairāk krāsu pilsētai

Jau kopš pavasara Rēzeknē notiek firmas «Sadolin» akcija «Krāsas pilsētai». Šīs akcijas ietvaros ikviens rēzeknietis, kurš vēlējas veikt sava nama fasādes rekonstrukciju, saņemot būvvaldē fasādes pasi, varēja iegādāties «Sado-

lin» krāsas ar 20 procentu atlaidi. Rēzeknē šogad ir pirmā pilsēta, kas atsaukusies akcijai, nākamgad šim piemēram sekos Jelgava.

Krāsu pilsētā kļuvis vairāk un pircēju izvēles iespējas lielākas. Turklāt pircējs, iegādājoties preci, var saņemt visu nepieciešamo informāciju par krāsu īpašībām, pielietojumu un toņu gammām.

Nelegāls benzīns Ilzeskalnā

Policijas inspektoram, kurš atradās Ilzeskalna pagastā, nācās steidzami izsaukt papildspēkus no Rēzeknes. Kādai zemnieku saimniecībai piederošajā angārā bija vērrojama šāda aina: benzīnvedējs pārsūknēja savā cisternā benzīnu no divām lielām tvertnēm, kas atradās angārā.

Policijas priekšnieks V.Čudars informēja, ka gadījumā, ja nebūtu iejaukusies policija, benzīnvedēja tiktu pārsūknēti un aizvesti (visdrīzāk uz Rīgu) apmēram 30 tūkstoši litru benzīna. Ne velti presē laiku pa laikam parādās informācija, ka pat ļoti respektablu

un pazīstamu firmu degvielas uzpildes stacijās pārdod citas markas benzīnu, nevis to, kas ir deklarēts.

Ģimenes muzejs Pušā

Latgalei raksturīga ainava, dzelzents lauku ceļš aizvijas līdz mājai

● Garšīgs ir alus, kas puto no sen darinātajām koka mucīnām.

uzkalniņā, kas atrodas meža ielokā. Tas, ka māju saimnieki Boļslavs un Helēna Mundas nodarbojas ar biškopību, pušāniešiem sen zināms. Viņi apceļo arī tuvāk un tālāk esošos tirgus, lai pārdotu izgatavotos grozus un citus pinumus. Braukājot pa Latgali, viņiem radusies doma apkopot senos amata rīkus, savākt lietas, kas raksturīgas senākiem laikiem, pale-

● Saimniece rāda, kā skalu grozām pamatu darināt.

poties ar tēva Ādama Kāpostīņa darinātajiem māla podiem.

Ienākot klētī, kur ierīkots muzejs, pretī uzvēda tik daudz jauku aromātu no zaļu plāvām. Saimniece rūpīgi savākusi un sakārtojusi zaļu tējas. Smaržu kokteilis nāk arī no bērzu slotām, no senām lietām un pavisam nesen pītajiem groziem, no alus mucām un nesen ievāktā medus. Saimniece aicina izmēģināt senās lietas – gan ar sirpi rudzus plaut, gan ar spriguliem kult, gan vilnu ratiņā vērpēt, gan lūkus plēst, gan grozām pamatu sapīt, bet beigās arī pascep to maizīti ar medu nogaršot, arī alutiņu no Boļslava tēva darinātās mučeles nobaudīt.

«Rēzeknes Vēstis»

INFORMĀCIJA, LIKUMĪBA

CSDD INFORMĀCIJA

CSDD mācību komplekts bērniem «Sargā sevi!»

Preiļu rajona izglītības pārvalde ir saņēmusi CSDD izdotu ceļu satiksmes noteikumu mācību materiālu komplektu «Sargā sevi!», kas tiks dāvināts visām Preiļu rajona sākumskolām. Zināt un ievērot ceļu satiksmes noteikumus – tā ir ikdiena, un CSDD veidotais mācību materiāls «Sargā sevi!» būs labs un interesants palīgs ikvienam skolotājam un klases audzinātājam mācību stundās.

Satiksmes nenoliedzami ir būtiska, ja skolnieks to uzlūko ar nezināšanu, neizpratni vai haotiski. Gan vecāku, gan skolotāju uzdevums ir padarīt bērnam pārvietošanos uz ielas par drošu, saprotamu darbību – mācot un skaidrojot.

Šogad Latvijā ceļu satiksmes negadījumu rezultātā vairāk kā divas reizes pieaudzis bojā gājušo bērnu skaits, miruši jau 17 nepilngadīgie. Pirmajā skolas dienā vien ceļu satiksmes negadījumos cieta seši bērni.

Nemot vērā traģisko statistiku, Ceļu satiksmes drošības direkcija ar sabiedrības «Neste Latvija» atbalstu ir izdevusi mācību materiālu komplektu «Sargā sevi!» sākumskolām (1. līdz 4. klasēm), kas palīdzēs skolniekiem apgūt ceļu satiksmes noteikumus un veicinās bērnu drošību uz ielas. Veidojot materiālu, ir nopietni strādāts, lai tas būtu saprotams un interesants bērniem, kā arī viegli izmantojams skolotājiem.

Lai mazā skolnieka atmiņā informācija par dažādām situācijām uz ielas un rīcības modeļiem nostiprinātos, mācību procesu ieteicams veidot kā jautājumus, uz kuriem bērni gan patstāvīgi, gan kopā ar klasesbiedriem mēģina formulēt atbildes. Ja mazais cilvēks nezina pareizo atbildi, tā viņam jāizstāsta, jāizskaidro un, ja iespējams, jāparāda kāds uzskatāms piemērs. Jautājumi, uz kuriem bērns nevar atbildēt, apliecina, ka tomēr ir vēl pietiekami daudz lietu, par kurām viņš nezina un kuras vēl jāmacās un jāizzina.

Atgādinājumi transportlīdzekļu vadītājiem

- ✗ Visneprognozējamākie satiksmes dalībnieki ir bērni.
- ✗ Ceļa vai ielas malā ieraugot bērnus, atraujiet kāju no gāzes pedāla, tuviniet to bremzēm.
- ✗ Pilsētā izvēlieties tādu braukšanas ātrumu, lai jebkurā brīdī un uz jebkura ceļa būtu iespēja strauji apstādināt savu braucamrīku.
- ✗ Pie gājēju pārejām savlaicīgi pamaniet mazos gājējus un ļaujiet viņiem droši nokļūt ielas otrā pusē.
- ✗ Šķērsojot krustojumus, stingri sekojiet gaismas signāliem un gājēju plūsmai, lai jūsu trajektorijas nekur nekrustotos.

Jaunie tehniskās apskates noteikumi mazinās inspektoru subjektivitāti

«Novadnieks» jau informēja, ka stājušies spēkā Satiksmes ministrijas izstrādātie noteikumi par «Transportlīdzekļu tehnisko stāvokli un valsts tehnisko apskati». Būtiskākais iemesls šo noteikumu izstrādei bija maksimāli mazināt inspektoru subjektivitāti transportlīdzekļu tehnisko apskatu laikā. Ministru kabinets jaunus noteikumus apstiprināja šī gada 3. septembrī.

Katram transportlīdzekļa mežlam un sistēmai, kuras darbība vai atbilstība noteikumiem tiek pārbaudīta tehniskās apskates laikā, ir izstrādāts iespējamo trūku-

mu saraksts un novērtējums, kādu var piešķirt par konkrētu normatīvajos dokumentos atrunātu defektu vai bojājumu. Transportlīdzekļa tehnisko stāvokli un aprīkojumu tehniskās apskates laikā – līdzīgi, kā tas bija iepriekš – novērtē ar vienu no četriem vērtējumiem, kur «0» nozīmē to, ka trūkumi un bojājumi nav konstatēti, bet, piemēram, «3» to, ka konstatēti būtiski trūkumi vai bojājumi, kas apdraud satiksmes drošību, līdz ar to transportlīdzekļa ekspluatācija līdz trūkumu vai bojājumu novēršanai ir aizliegta.

Ja iepriekš tehniskās apskates laikā inspektors pats varēja piešķirt vērtējumu transportlīdzekļa defektam, tad jaunajos do-

Ceļu satiksmes negadījumu statistika ASV

Amerikā ceļu satiksmes negadījumi vairāk apdraud cilvēku dzīvību nekā kriminālnozieģumi. Izpētīts, ka Amerikā ik pēc 34 minūtēm tiek noslepkavots cilvēks, savukārt ceļu satiksmes negadījumos cilvēki iet bojā ik pēc katrām 13 minūtēm. Ik pēc 22 sekundēm Amerikā tiek izdarīts kāds varmācīgs noziegums, savukārt ceļu satiksmes negadījumos cilvēki cieš katras 10 sekundes. Negadījumi Amerikā ir biežākais nāves cēlonis cilvēkiem vecumā no 6 līdz 33 gadiem.

POLICIJAS ZIŅAS

No 9. līdz 16. septembrim Preiļu rajona policijas pārvaldes dežūrdalās notikumu reģistrācijas žurnālā reģistrēti 43 iesniegumi.

Nelikumīgi tirgojās ar alkoholu

Preilietim Aleksandram M. sastādīts administratīvais protokols un nosūtīts izskatīšanai tiesā par to, ka 9. septembrī viņš Valmieras ielā tika pieķerts nelikumīgi tirgojamiem ar alkoholiskajiem dzērieniem.

Nozagti motorzāģi

Jersikas pagasta iedzīvotājs Jānis G. 9. septembrī griezās policijā ar iesniegumu, ka viņam no garāžas nozagts motorzāģis «Jonsered» tumši sarkanā krāsā. Īpašniekam nodarīti materiālie zaudējumi 200 latu apmērā. Notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

Otrs līdzīgs gadījums noticis 13. septembrī, Riebiņu pagasta Kokorišos Gunāram J. no viņam piederošās dzīvojamās mājas ir pazudis elektriskais zāģis «Rebir KZ1-350». Zaudējumi tiek lēsti 60 latu apmērā. Notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

Garnadzis paņēmis velosipēdu

10. septembrī Līvānu iedzīvotājam Jānim G. no mājas pagalma Stadiona ielā nozagts sieviešu velosipēds sarkanā krāsā. Policija jau noskaidrojusi vainīgo personu.

Izgriezts mežs Riebiņu pagastā

10. septembrī Preiļu iedzīvotājs Vladimirs P. griezies policijā ar iesniegumu, jo viņam piederošajā mežā, kas atrodas Riebiņu pagastā, nozagētas 18 priedes. Īpašniekam nodarīti materiālie zaudējumi 250 latu apmērā. Policija noskaidrojusi vainīgo personu, tiks ierosināta krimināllieta.

Paņemtas metāla kāpnes

10. septembrī preilietis Ivars M. konstatējis, ka no viņa mājas pagalma kāds paņēmis 3,7 metrus

garas saliekamās metāla kāpnes. Notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

Nelikumīga alkohola tirdzniecība arī laukos

10. septembrī policija konstatēja, ka alkoholiskos dzērienus nelikumīgi tirgojis Vārkavas novada Upmalas pagasta iedzīvotājs Jānis G., kā arī šī paša novada Rožkalnu pagasta iedzīvotāja Antoņina S., kura grādīgos pārdevusi savas mātes mājās Vanagos. Materiāli nosūtīti izskatīšanai uz Preiļu rajona tiesu.

13. septembrī arī Sutru pagasta iedzīvotāji Vladislavs U. un Ināra S. nelikumīgi tirgojās ar alkoholiskajiem dzērieniem un tika pieķerti. Alkohols izņemts, vainīgajiem sastādīti administratīvie protokoli. Lietas materiāli nosūtīti izskatīšanai uz Preiļu rajona tiesu.

Laikam sagribējās zivju

Preiļu iedzīvotājs Andrejs A. griezies policijas pārvaldē ar iesniegumu, jo konstatējis, ka no viņam piederošās vasarnīcas un šķūņa, kas atrodas Pelēču pagastā, pazudusi teleskopiskā makšķere un spole. Makšķerēšanas piederumu īpašniekam nodarīti materiālie zaudējumi 15 latu apmērā. Notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

Uzlauzts seifs Vārkavas novada domē

11. septembrī Preiļu rajona policijas pārvaldē saņemts iesniegums par to, ka Vārkavas novada domes ēkā, uzlauzot durvis, iekļuvuši zagļi. Kases seifam izgriezot slēdzeni, viņi no glabātuves paņēmuši naudu – 314,16 latus. Policija par notikušo zādzību ierosinājusi krimināllieta.

Reibumā sita sievu un lopus

12. septembrī Sutru pagasta iedzīvotājs Andris S. alkohola reibumā ķērās pie «audzināšanas»

— fiziski iespaidoja savu sievu R.S. un cietsirdīgi izturējās pret mājlopiem. Vainīgajam sastādīts administratīvais protokols.

Apsūdz akcionāru

13. septembrī policijā saņemts SIA «Vanda-2» direktora iesniegums par to, ka SIA «Vanda-2» akcionārs Boriss P. veicis skaidrās naudas izņemšanu no veikala «Aleks» un veikala «Svaiga maize» Preiļos 1300 latu apmērā un to piesavinājis.

Palika bez dokumentiem

13. septembrī Rudzātu pagasta iedzīvotāja Zenta S. konstatēja, ka nenoskaidrotos apstākļos viņai Preiļos ir pazudis kabatas portfelis, kurā atradās nauda, aptuveni 40 lati, mobilais telefons «Ericsson», tehniskā pase, kā arī bankas klienta karte. Policija noskaidro notikušā apstākļus.

Neievēro izklaides pasākumu rīkošanas noteikumus

14. septembrī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols par to, ka Preiļos atpūtas kompleksa «Malibu» diskotēkas organizētāja Olga K. neievēro domes pieņemtos izklaides pasākumu rīkošanas noteikumus, tajā skaitā arī sanitārās prasības un tehniskos noteikumus. Administratīvā pārkāpuma protokols nosūtīts izskatīšanai Preiļu novada domes administratīvajā komisijā.

Atkal zogs elektrovadus

15. septembrī Saunas pagasta Lakauskos tika konstatēta elektropārvades līnijas vadu zādzība. Krāsaino metālu zagļi šoreiz noņēmuši A-35 markas vadus 988 metru garumā. Notiek lietas apstākļu noskaidrošana.

Draudēja ar izrēķināšanu

11. septembrī Rušonas pagasta iedzīvotājs Jānis C. alkohola reibumā draudēja izrēķināties ar V.S. Preiļu rajona policijas pārvaldes informācija

DĀRZKOPIĒBA

Hiacinta asins lāses

Hiacintes, kuru smarzīgās ziedu vāļītes priecē mūs gan pavasarī, gan izplaucētas ziemā, ir seni un iecienīti ziedi. Tomēr der zināt dažus noslēpumus, lai mūs pārsteigtu sevišķs skaistums.

Septembrī hiacinšu sīpoli gaida to brīdi, kad tiks stādīti zemē. Nacionālā botāniskā dārza eksperimentālās audzētavas vadītājs Agris Šiliņš uzskata, ka, pieturoties siltam un sausam laikam, ar hiacinšu stādīšanu vēl nebūtu jāsteidzas. Vislabākais laiks, lai sīpoli uzsāktu augšanu, būš tad, kad gaisa temperatūra būs zem +10 grādiem un tā būs pietiekami stabila, lai sīpoli varētu sākt sakņoties. Agrāk iestādīti sīpoli būs pakļauti lielākam slimību riskam.

Tā kā hiacintēm ir dziļas saknes, augsnei jābūt sastrādātai vismaz 30 centimetru dziļumā, tai jābūt vieglai, bet auglīgai, trūdvielām bagātai un kaļķainai ar neitrālu reakciju — pH 6,5-7. Sīpoli jāstāda trīs reizes dziļāk par to augstumu.

Grozi ceļotājām

Hiacintes var stādīt gan atsevišķā dobē, gan starp ziemcietēm, gan zālienā, gan zem kokiem un krūmiem. Jārēķinās, ka pavasarī pēc noziedēšanas hiacinšu lapas jānoņem, sintezēs barības vielas, kas palīdzēs sīpolam atjaunoties. Sīpolus jāstāda tā, lai tie būtu jābūvēti zāliena vai dobes malā. Jāņem vērā, ka hiacinšu sīpolus izrok, ieteicams izmantot iepriekš gribus, ko var iegādāties dārzkopības veikalos.

Trešdaļu groza piepilda ar augsni un ievieto tajā sīpolus. Tad grozu pieber pilnu ar augsni un ierok zemē, raugoties, lai sīpoli būtu vajadzīgajā dziļumā. Pavasarī, pēc hiacinšu noziedēšanas, grozu izrok un novieto uz augsnes citā vietā. Hiacintes laista un ļauj to lapām netraucēti atmirt. Pēc tam sīpolus izņem no groza un sagatavo nākamās sezonas ziedēšanai.

Sīpoli siltummīļi

Lai arī atsevišķos gadījumos hiacintes var pa vasaru neizrakt, tomēr Latvijas mitrais klimats sekmē dažādu puķu un slimību uzbrukumus hiacintēm. Hiacintes rok ap Jāņiem pēc tulpēm, kad to lapas jau nodzeltējušas. Tad sīpolus liek žāvēties labi vēdināmās telpās apmēram +20 grādu temperatūrā, pēc nedēļas tos notīra, noņemot vecās saknes un augšējās segziņas. Pēc tam sīpoli, kas saukti kastēs vienā kārtā, dodas vasaras gulā. Atšķirībā no tulpēm, kas šajā posmā nemil pārāk lielu karstumu, hiacintes vēlams turēt četras nedēļas +30 vai 2-3 nedēļas +38 grādu temperatūrā, tas veicina kuplāku ziedu vāļu veidošanos. Holandes profesionāļi hiacinšu sīpolus gatavo ziedēšanai īpašās kamerās ar regulējamu gaisa temperatūru, bet mājās apstākļos hiacintes var novietot siltos bēniņos.

● Hiacinšu sīpoli zemē rokami, kad augsnes temperatūra noslid zem +10 grādiem C.

Šī gada siltā vasara sola kuplas hiacinšu ziedu vāles nākamā vasarā.

Aukstuma terapija

Ar siltumu vasarā vien nepietiks, lai hiacintes raisītu smarzīgus ziedus. Būs nepieciešams arī ar aukstuma periodus. To sevišķi labi zina sīpolpuķu uzziņotāji. Kad sīpoli iestādīti, tie +10 grādu temperatūrā sāk veidot saknes un briedināt pumpurus. 5-10 grādu temperatūrā hiacintēm jāpavada vismaz 12-14 nedēļas, tāpēc jāsteidz stādīt hiacintes, kuru ziedēšanu gribam sagaidīt gadu mijā.

Uzziņošanai hiacintes stāda podos vai grozos seklāk — tā, lai 1/3 sīpola paliek neapbera. Tomēr jāparedz pietiekami daudz vietas hiacinšu saknēm. Sīpolus šajā gadījumā liek blīvāk citu piecīta un var vienā traukā mistrot ar citām pavasarī ziedošām sīpolpuķēm — tad ziedēšana būs ilgāka un dažādāka. Trauka virspusi var mulčēt ar sīkiem akmentīņiem vai granti. Pēc tam trauku ar sīpoliem novieto pagrabā vai ledusskapī. Pēc nepieciešamā aukstuma perioda hiacintes var pamazām modināt, pārvietojot siltākā vietā un neaizmirstot laistīt. Pēc aptuveni divām nedēļām smarzīgās puķes uzziņos.

Tomēr ziemā uzziņotās hiacintes patērē vairāk spēka nekā dārzā, tāpēc nākamajā gadā to pašu sīpolu uzziņošanai izmantot nevajag.

Slimības un kaitēkļi

Tā kā hiacintes ir gaļīgas, tās vairāk pakļautas dažādām puķēm. Nogriežot ziedus, resnajā stumbrā var sakrāties mitrums un veicināt pušanu, tāpēc ziedus nav ieteicams griezt, bet ļaut, lai tie paši sakalst. Tomēr, ja nepieciešams smarzīgās vāles nogriezt, tad vēlams stumbra celmiņam uzmaukt korķīti, kas pasargātu to no lietus un infekcijām.

Izrakšana vasarā un turēšana karstumā ir laba profilakse pret slimībām.

Hiacintes mēdz bojāt arī sakņu ērces.

No vēstures

Holandē hiacintes audzē kopš 1734. gada, kad jūras krastā bērni pamanīja uzziņojušu neredzētu puķi, kam stumbrs bijis noklāts ar sīkiem sarkanīgiem ziedīņiem un skaisti smaržoja. Tālāk krastā atrada vēl citus izdīgušus sīpolus, ko holandieši pārstādīja savos dārzos. Iespējams, ka sīpoli noskaloti no kuģa, kas, ceļojot no Dženovas, pirms mēneša bija gājis bojā vētrā.

1768. gadā Amsterdamā izdotā grāmata aprakstīta hiacinšu audzēšanas metode. Toreiz jau bija divi tūkstoši hiacinšu šķirņu. Ar evolūcijas teorijas pamatlicēju Čārlzu Darvins jūsmoja par hiacintēm un, izmantojot minēto grāmatu, izmēģināja arī neparastākus hiacinšu audzēšanas paņēmienus. Savā grāmatā «Dzīvnieku un augu pārveidošana piemājināšanas ietekmē» Darvins raksta: «Ja pārgriezīsim uz pusēm zilās un sarkanās hiacintes sīpolus un saliksīm tos kopā, tad tie saauks un attīstīs kopēju stublāju. Es pats ar savām acīm redzēju hiacinti, kurai bija zili un sarkani ziedi. Bet visbrīnīgākais ir tas, ka dažreiz rodas ziedi, kuros abas krāsas ir saplūdušas vienā.»

Legendas

Legendas vēsti, ka hiacintes nosauktas par godu jauneklim Hiacintam, ko nogalinājis sengrieķu dieva Apollona mestais disks. Viņa asins lāses ik pavasarī redzamas, smaržīgajai puķei uzziņodot.

Grieķu mitoloģijā ir arī stāsts par Trojas kara varoni Ajaksu, kura sinis sasūkušās zemē un ik pavasarī izplaukst smarzīgu ziedu veidolā.

Citi avoti vēsti, ka vārds hiacinte nozīmē lietus puķe, jo savā dzimtenē Grieķijā hiacintes izplaukst pēc siltajiem pavasarā lietiem.

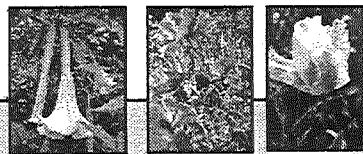
Mēslošana

Stādot hiacintes, augsni viegli mēslo ar komplekso minerālmēslojumu, bet pavasarī laista ar kalcija nitrāta šķīdumu.

Uzmanību! Daudzi dārzkopji ir alerģiski pret hiacintēm, tāpēc, darbojoties ar sīpoliem, vēlams uzvilkt gumijas cimdus.

Fotokonkurss

«Skaistākā puķe manā dārzā»

Sniega roze uzziņēja otrreiz

Silvijas Ivanovas dārzs ir ista retumu kolekcija. Viņas ģimene māju Riebiņos pie centrālās ielas iegādājusies ne visai sen, tāpēc puķu dobes un apstādījumi ar lielu gadu skaitu lepoties nevar. Silvija vairāk pievērsusies mūžzaļajiem augiem un skuķiem, to stādīti vestī no dažādām vietām. Saimniece saka, ka būs vajadzīga pacietība desmit gadu garumā, kamēr viens otrs mūžzaļais augs būs izaudzis. Taču jau šī vasara pārbaudījusi viņas pacietību, jo laistīt vajadzēja bieži un bagātīgi. Zāļie lolojumi atmaksā ar savu skaisto izskatu. Piemēram, dzīvības kociņš, kura zari izveidoti un izvietoti kā paparžu lapas, bet katrai lapai apkārt zeltaina apmalīte. Pienāc pie tāda kociņa, kurš pat nelielā vējā ar visu augumu vijas un māj pretī, zeltainus zibņus vilņojot, un aizmirstas smagie laistīšanas, ravēšanas un citi kopšanas darbi.

Konkursam Silvija Ivanova piedāvāja vairākas sev mīļas puķes. Bet sniega rozi — īpaši. Tā šogad uzziņējusi otro reizi. Parasti tā uzziņē martā ar baltiem ziedīņiem, kas ar laiku pamazām kļūst zaļganāki, izveidojot sēklas. Visu ziemu augam saglabājas zaļas lapas, un arī ziedu aizmetiņi veidojas zem sniega. Tikko sniegs sāk kust, tā uzziņē.

Šīs vasaras skaistule — kanna

Vanagu pamatskolas skolotājai Ivetai Onckulei vienas no mīļākajām puķēm ir mārtiņrozē. Viņas mājās Kastanos, kas atrodas Sutru pagastā, to ir daudz. Arī retas šķirnes — zemās, kas sākušas ziedēt jau ap Jāņiem. Bet pavasarī un vasarā līdz mārtiņrožu laikam būtu gara un tukša, tāpēc Ivetas dārzā ziedēšanas laiks sākas ar pirmajiem krokusiem, hiacintēm, narcisēm, kas krāsu un smaržu stafeti nodod rozēm, cinijām, lobelījām, astilbēm, dālijām un daudzām citām puķēm, un tā līdz pat mārtiņrozēm. Ivetas dārzā rindū rindām aug 12 šķirņu mārtiņrozēs visdažādākajās krāsās.

Fotokonkursam starp savām daudzajām puķēm Ivetai Onckulei bija grūti izvēlēties. Beidzot šīs vasaras dārza skaistules gods tika piešķirts sarkanajai kannai, kas bagātīgi zied kopš pavasara. Kannai patīk saule, patīk siltums, tāpēc ar dzīves apstākļiem šovasar tā jutās ļoti apmierināta un to pauda ar bagātīgiem ziedu ķekariem.

«NOVADNIEKA» KALENDĀRS

Rajona izglītības pārvalde

◆ 21. septembrī rajona mazpulku piedalīšanās Latvijas mazpulku projektu forumā.

◆ 24. un 25. septembrī bioloģijas, ģeogrāfijas un vēstures skolotāju pieredzes apmaiņas seminārs — ekskursija pa Liepājas un Venstpils rajoniem.

Kinoteātris «Ezerzeme» Preiļos

◆ 18. septembrī pulksten 20.00 Krievijas kara drāma «Karš».

◆ 20., 22. un 23. septembrī pulksten 18.00 un 20.00, 24. un 25. septembrī pulksten 20.00 piedzīvojumu filma «Skorpionu karalis».

Vārkavas novada Rožkalnu kultūras nams

◆ 21. septembrī pulksten 22.00 diskotēka «... un pašam patīk».

Aglonas kultūras nams

◆ 20. septembrī pulksten 22.00 Normunda diskotēka.

SLUDINĀJUMI

Pamatojoties uz LR Teritorijas attīstības plānošanas likumu, Preiļu rajona padome turpina teritorijas attīstības plānojuma 1. redakcijas sabiedrisko apspriešanu līdz 2002. gada 6. oktobrim.

Iepazīties ar teritorijas plānojumu un pārējiem publiskajai apspriešanai nodotajiem dokumentiem var Preiļu rajona padomes Attīstības plānošanas nodaļā 48. kabinetā, Raiņa bulvārī 19, Preiļos, līdz 2002. gada 6. oktobrim katru darba dienu no plkst. 8.30 līdz 12.00 un no plkst. 13.00 līdz 17.30.

Plānojuma izskatīšanas un apspriešanas sanāksmes notiks Preiļu rajona padomes sēžu zālē 2. stāvā, Raiņa bulvārī 19, Preiļos:
■ 2002. gada 25. septembrī plkst. 10.00;
■ 2002. gada 23. oktobrī plkst. 10.00.

Savus priekšlikumus un atsauksmes lūdzam iesniegt rakstveidā Preiļu rajona padomē līdz 2002. gada 6. oktobrim. Ja priekšlikumu iesniegšana vēlas saņemt rakstisku atbildi, tas jānorāda atsevišķā iesniegumā, kuru pievieno priekšlikumam. Sīkāka informācija pa tālruni 53 22235.

VID Latgales reģionālā iestāde rīko BEZMAKSAS SEMINĀRU

par aktuālākajām izmaiņām nodokļu likumdošanā

- Grozījumi likumā «Par dabas resursu nodokli» un MK noteikumos nr. 244 «Dabas resursu nodokļa aprēķināšanas un maksāšanas kārtība».
- Grozījumi 2000. g. 4. aprīļa MK noteikumos nr.131 «Likuma «Par nekustamā īpašuma nodokli» normu piemērošanas noteikumi», kas veikti 2002. gada 30. jūlijā.
- MK noteikumi nr.219 «Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem un darbinieku braucieniem saistītie izdevumi» (28. 05. 2002.).
- Grozījumi MK 2000. g. 6. jūnija noteikumos nr.193 «Noteikumi par valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu objekta minimālo un maksimālo apmēru» (20. 08. 2002.).
- Pārējie jautājumi.

2002. gada 25. septembrī plkst. 11.00 Preiļos, kinoteātrī «Ezerzeme».

LAIPNI LŪDZAM!

Vai jūs esat piedalījušies administratīvi teritoriālās reformas un savas pašvaldības attīstības plānojuma apspriešanā?

Natālija Jefimova,
Sutru pagasta
iedzīvotāja:

– Nekad neesmu piedalījusies šādās sanāksmēs, jo pārāk tālu no centra dzīvojam. Neesmu droša, ka lauku cilvēki kādas izmaiņas var ietekmēt. Man šķiet, ka ir labi tā, kā tagad dzīvojam, no pārmaiņām var tik sliktāk palikt. Ja arī notiks teritoriju apvienošana, tad labāk, lai mēs esam pie Preiļiem, visas darīšanas ir šajā pusē.

Pjotrs Rikovs,
Galēnu pagasta
iedzīvotājs:

– Tādās sanāksmēs nekad nepiedalos, bet mani jau arī nav aicinājuši. Nedomāju, ka no manām domām būtu kas atkarīgs. Pagastam ir priekšniece, ir vietnieks, ir deputāti, lai viņi arī domā un izlemj. Taču, ja runā par teritoriālo reformu, man personīgi vienlīga, kuru variantu pagasts izvēlēšies – uz Preiļiem vai uz Rēzeknes pusi. Uz Rēzekni tikai braukāšana tālāk. Lai virza reformu uz priekšu, uz vietas nedrīkst stāvēt.

Tatjana Poliektova,
Preiļu
iedzīvotāja:

– Ja valdība plāno un dara, tātad tā vajag. Kā ir īstenībā, nezinu, jo nevienā tādā sanāksmē neesmu piedalījusies.

Raisa Petrova,
Preiļu novada
Preiļu pagasta
centra
iedzīvotāja:

– Atzišos, ka mani neviens uz tādām apspriedēm nav aicinājis. Varbūt tāpēc, ka dzīvoju laukos. Neesmu arī nevienu sludinājumu vai paziņojumu redzējusi. Visa informācija ir no tā, ko cilvēki pastāsta, ko televīzijā redzu un avīzēs izlasu. Kopumā mani apmierina, ka izveidots Preiļu novads. Bet par vairākiem jautājumiem man būtu ko teikt, ja tiktu rīkotas diskusijas.

Pēteris Vanags,
pensionārs no
Galēnu pagasta:

– Nē, es nekad neesmu tādu jautājumu apspriešanā piedalījies. Zinu vienīgi, ka bija runa par Galēnu, Sīlukalna un Stabulnieku pagasta apvienošanu. Bet cilvēki pretojās. Redz, katrā pagasta padomē daudz visādu darbinieku strādā, ja teritorijas apvienos, viņiem tak darba nebūs. Domāju, ka lielāka pašvaldība nebūtu slikti, vienīgi – kur būs centrs? Nemaz neceru, ka drīzumā kas uz labo pusi mainīsies. Mūsu pagastā viena kokzāģētava, bet to pašu jau drīz slēgs, jo visi meži izcirsti.

L.Kirillova
M.Rukosujeva foto

SLUDINĀJUMI, REKLĀMAS, LĪDZJŪTĪBAS

TAUTAS PARTIJA

aicina uz tikšanos

Sestdien, 21. septembrī, 15.00 Livānos,
Kultūras centrā, Rīgas ielā 105.
Piedalās: Andris Šķēle, Rihards Pīks, Elita Šņepste
un citi TP deputātu kandidāti, kā arī
domes priekšsēdētājs Andris Vaivods.

VESELĪBA. ALGAS. NODOKĻI.

8
VĒLĒŠANU
SARAKSTS

BALTIJAS — AMERIKAS PARTNERATTIECĪBU PROGRAMMA IZSLUDINA KONKURSU LATGALES NVO

NVO ATBALSTA UN IEDZĪVOTĀJU LĪDZDALĪBAS VEICINĀŠANAS PROGRAMMĀ

Programmas ietvaros gaidām pieteikumus no nevalstiskajām organizācijām (NVO) Latgalē. Konkursa kārtībā tiek atbalstītas aktivitātes, kas sekmē Latgales NVO un iedzīvotāju pilsonisko aktivitāti, nostiprina pieredzi un profesionalitāti interešu aizstāvībā, veicina dalību valsts un pašvaldību politikas veidošanā un monitorēšanā un rosina sadarbību starp NVO, valsts un pašvaldību institūcijām un vietējiem uzņēmējiem vietējo jautājumu risināšanai.

Kopējais konkursa finansējuma apjoms USD 31000. Maksimālais finansējuma apjoms vienam projektam var būt līdz USD 5000.

Konkurss notiek vienā kārtā. Pieteikumi jāiesniedz līdz 2002. gada 21. oktobrim Dienvidlatgales NVO atbalsta centrā, Daugavpils, Parādes ielā 1-314, LV-5400.

Lai izskaidrotu programmas pamatnostādnes un palīdzētu potenciālajiem projektu iesniedzējiem sagatavot projekta pieteikumus, tiek organizēti informatīvi semināri:

24. septembris. Preiļi, Brīvības ielā 7, plkst. 10.00;
Daugavpils, Parādes ielā 1-418, plkst. 15.00;

25. septembris. Dagda, Alejas ielā 4, plkst. 10.00;
Rēzekne, Atbrīvošanas aleja 93, plkst. 15.00;
27. septembris. Balvi, Dārzu ielā 2, plkst. 10.00;
Ludza, Raiņa ielā 16, plkst. 15.00.

Konkursa nolikums iespējams saņemt visos Latgales NVO atbalsta centros, Sorosa fonda — Latvija biroja vai mājas lapās: www.nvo.dpunet.lv vai www.bapf.lv

Dienvidlatgales NVO atbalsta centrs sniedz papildus informāciju un konsultācijas par projektu pieteikumu sagatavošanu.
tāl: 5423468 vai 9191170, e-pasts: nvo@nvo.dpunet.lv
Baltijas — Amerikas Partnerattiecību programma (BAPP) ir ASV Starptautiskās attīstības aģentūras un Atvērtais Sabiedrības institūta (ASV) kopīgi finansēts sabiedriskais fonds, kura mērķis ir nostiprināt nevalstisko organizāciju (NVO) profesionalitāti un ilgtspēju, veicināt iedzīvotāju līdzdalību un spējas ietekmēt lēmumu pieņemšanas procesus, kā arī sekmēt labklājības un dažādu vietējo NVO finansējuma avotu attīstību Latvijā. BAPP darbību Latvijā administrē Sorosa fonds — Latvija.

ES PHARE 2000 Ekonomiskās un sociālās kohēzijas programmas projekta «Jaunu konkurētspējīgu mākslas un amatniecības produktu attīstība Latgales reģionā ar IT palīdzību» ieviešanai Livānu novada dome aicina pieteikties darbā uz 12 mēnešiem projekta koordinators asistentu ar labām angļu valodas zināšanām.

Sīkāku informāciju, kā arī darba pienākumu aprakstu var saņemt Livānu novada domē pie biznesa informācijas centra speciālistes Astērijas Vucēnas, tālr. 53 44318, e-pasts: asterija@livani.lv

Pieteikuma vēstuli un CV sūtīt līdz 25. septembrim uz Livānu novada domi Rīgas ielā 136, Livānos, LV 5316. Fakss 53 43623.

SIA «Preiļu saimnieks»
iznomā telpas
Preiļos, Rīgas ielā 4
(200 m², 2. stāvs).
Kontaktārunis 53-81101.

Turku pagasta pārvalde riko sveču vakarus

- 5. oktobrī Sališu kapos plkst. 16.00
Grugūju kapos plkst. 17.00.
- 12. oktobrī Vecēļu (krievu) kapos plkst. 16.00
Vecēļu (latviešu) kapos plkst. 17.00.
- 19. oktobrī Silavu (krievu) kapos plkst. 16.00
Gaiņu kapos plkst. 17.00.
- 26. oktobrī Veiguru kapos plkst. 17.00.

«NIKO-LOTO» pērk un pārdod privatizācijas sertifikātus un LOMBARDS izsniedz kredītu pret ķilu katru dienu

Livānos, Stacijas ielā 1. Tālr. 6780843,
42332, 41221 (vakaros).
Preiļos, Raiņa bulv. 15. Tālr. 53-07068,
23024 (vakaros).

Ceturtdien, 19. septembrī pārdos dažādu šķirņu jaunputnus 4-6 mēn., dējējvistas 10-14 mēn., no Ls 0.70, raibus gaiļus 3-6 mēn., barību. Gaiļi 7.30, Riebiņos 7.45, Preiļos 8.00, Pieniņos 8.30, Stabulniekos 8.45, Galēnos 9.00, Sīlukalnā 9.15, Polkoronā 9.30, Smelteros 9.45, L-Anspokos 10.00, Priekuljos 10.10, Rudzātos 10.30, Steķos 10.40, Turkos 10.50, Zundānos 11.00, Jaunsilavās 11.10, Livānos 11.25, Rožupē 12.00, Vanagos 12.10, Sutros 12.30, Ančkinos 12.45, Vārkavā 12.55, Upmalā 13.10, Rimicānos 13.20, Arendolē 13.40, Pelēcos 13.55, Ārdavā 14.10, Aglonā 14.30, Jaunaglonā 14.45, Aglonas st. 15.00, Aizkalnē 15.15, Raudaukā 15.25. Tālr. 21270, 9186065.

Sestdien, 21. septembrī pārdos dējējvistu jaunputnus 'lomans brauns' (5-6 mēn.), dējējvistas (10-12 mēn.), skāstus gaiļus, pīles un pīļēviņus pēc pieteikuma. Tālr. 46-22187, 9158908. Gaiļi 7.30, Preiļos 7.45, Anspokos 8.15, Kastīrē 8.25, Rušonā 8.35, Aglonā 8.50, Jaunaglonā 9.05, Ārdavā 9.25, Aizkalnē 9.40, Raudaukā 9.50, Pīliskās 10.05, Vārkavā 10.20, L.Klaparos 10.35, Vanagos 11.00, Rožupē 11.10, Livānos 11.25, Jaunsilavā 11.50, Zundānos 12.00, Turkos 12.10, Steķos 12.20, Rudzātos 12.30, Priekuljos 12.45, L-Anspokos 12.55, Smelteros 13.05, Polkoronā 13.20, Galēnos 13.30, Stabulniekos 13.45, Pieniņos 14.00, Riebiņos 14.15, Stolderos 14.30, Pelēcos 14.45, Nidermuižā 14.55.

21.09.2002. plkst. 17.00
Preiļu kinoteātri «Ezerzeme»
tikšanās ar Latvijas 8. Saeimas
deputātu kandidātiem
no politiskās apvienības PCTVL.
Saraksts nr. 2.
Piedalās PCTVL līdzpriekšsēdētājs
ALFRĒDS RUBIKS.

Riebiņu pagasta padome
aicina zemniekus un amatniekus ar
pašaudzētu un pašražotu produkciju
uz **Milkejdlenas gadatirgo**
28. septembrī plkst. 10.00 estrādē.
Tālr. 56773, 56727.

IK «SKRIPTS» piedāvā:
♦ jaunus un lietotus datorus,
♦ biroja tehniku un aksesuārus,
♦ datorprogrammas,
♦ datoru remontu un modernizāciju,
♦ datoru nomu,
♦ datortīklu ierīkošanu un uzturēšanu,
♦ interneta mājaslapu izveidošanu un uzturēšanu.
Tālr. 9559719.

SIA «Preiļu saimnieks»
paziņo, ka mainīts komunālās
saimniecības dienesta tālruna
numurs no 23500 uz 53-07085.

Valsts akciju sabiedrības
«Latvijas valsts meži»
**DIENVIDLATGALES
MEŽSAIMNIECĪBA**
Livānos, Fabrikas ielā 2 rīko
CIRSMU IZSOLES:
02.10.2002. cirsmas Daugavpils,
Krāslavas rajonos.
04.10.2002. cirsmas Jēkabpils,
Preiļu rajonos.
Cirsmu saraksti no 18. septembra mežsaimniecībā un internetā (www.lvm.lv).
Dalības maksa kailcīršu solītājiem —
Ls 20, starpcīršu — Ls 10,
nodrošinājums 10% no cirsmas
sākumcenas iemaksājams pirms
izsoles ar norādi **Dienvidlatgales
mežsaimniecība.**
Rekvizīti: VAS «LATVIJAS VALSTS
MEŽI», LV 40003466281, Kristapa ielā
30, Rīga, LV 1046, Latvija,
a/s LUB Agenskalna filiāle. Kods
31001900, konts 03-030467544.
Informācija mežsaimniecībā:
tālr./fakss 53-07106,
mob. tālr. 9163796.

Pārdod

kūtsmēslus. Tālr. 6096459;
sienu rulonos. Tālr. 6700735;
darba zirgu. Tālr. 34444;
grūsnu sarkanraibu teli. Tālr. 34448.

Dažādi

mūrē krāsnis, kaminus. Tālr.6825418.

Firma meklē pieredzējušu, kārtīgu
biškopi ar speciālo izglītību (var būt
ar ģimeni), lai apsaimniekotu lielu pār-
raugdravu, vienlaicīgi būt par pār-
valdnieku kārtīgā zemnieku sētā ar
visām palīgēkām un zemi nektār-
augiem 11 ha platībā. Zemi ieskauj
skaists valsts mežs ar novadkanālu
zivju audzēšanai.
Apmaksa — puse bišu dravas peļņas,
produkciju realizē firmas veikalos.
Tālr. 9640131.

Pērk bērza finierklučus
mežā pie ceļa.
Tūlītēja samaksa.
Tālr. 9641302.

IU «Draudavas» pērk lopus.
Formē subsidijas. +12%.
Samaksa tūlītēja.
Tālr.6545101.

Z/s «Senlejas» pērk lopus
par labu cenu.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 6593018, 6517026, 53-22454.

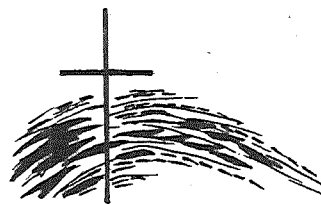
SIA «Dubiki» pērk cūkas, liellopus,
jaunlopus, aitas dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja. +12%, +18%
Tālr. 9121830, 6499013, 54-74696.

Pērk lopus.

Tālr. 55645, 6563019.

SIA «Ranko» iepērk
mājlopus dzīvsvārā.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 42807, 44179, 9161121.

Pērk bērza finierklučus
mežā pie ceļa.
Samaksa tūlītēja.
Tālr. 9711663.

Visšķaistākā dzīve var pārtrūkt,
Negaidot rieta, neprasot sirdij,
Cik sāpju tā aizēnot atstāj...
Skumju brīdi esam kopā ar
Ņīnu Solovjovu, no BRĀĻA uz
mūžu atvadoties.
VSAA Preiļu filiāles kolektīvs